

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет науки і технологій

Факультет економіки і менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва ім. Т. Г. Беня

Пояснювальна записка

до випускної кваліфікаційної роботи бакалавра

на тему: Економічне обґрунтування покращення техніко-економічних показ-
ників роботи промислового підприємства
6.076.220460.ПЗ

за освітньою програмою Економіка та управління підприємством
зі спеціальності 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Виконала: студентка групи: ЕП01-22

/ Вячеслав ШЕВЧЕНКО /

Керівник: / доцент Тетяна СЕМЕНОВА /

Нормоконтролер: / ст. викл. Ангеліна НАЙДОВ-СЬКА /

Консультанти:
Аналітична частина / доцент Тетяна СЕМЕНОВА /

Рекомендаційна частина / доцент Тетяна СЕМЕНОВА /

Охорона праці та захист на-
вколишнього середовища

Засвідчую, що у цій роботі немає за-
позичень з праць інших авторів без ві-
дповідних посилань.

Студент _____

Дніпро – 2026 рік

Ministry of Education and Science of Ukraine
Ukrainian State University of Science and Technologies
Faculty of Economy and Management
Department of Economics and Entrepreneurship named after T. G. Ben`

**Explanatory Note
to a bachelor's qualification work**

on the topic: Economic Justification for Improving the Technical and Economic
Performance of an Industrial Enterprise

6.076.220460.ПЗ

under the study program: Economy and Management of Enterprise Speciality:
076 «Business, Trade and Exchange Activities»

Done by the student of the group: ЕП01-22

/ Viacheslav Shevchenko /
(name, surname)

Scientific Supervisor:

/doc. Tetiana SEMENOVA/
(position, name, surname)

Normative controller :

/Senior Instructor Anhelina NAIDOV-
SKA /
(position, name, surname)

Supervisors

Analytical part
(Chapter title heading)

/ doc. Tetiana SEMENOVA /
(position, name, surname)

Recommended part
(Chapter title heading)

/ doc. Tetiana SEMENOVA /
(position, name, surname)

Occupational safety and envi-
ronmental protection
(Chapter title heading)

/ prof. Oleksandr YEROMIN /
(position, name, surname)

I duly certify that this Explanatory
Note does not contain any material
borrowed from the works of other
authors without appropriate refer-
ence
Student _____

Dnipro - 2026

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет науки і технологій

Факультет: економіки та менеджменту

Кафедра: економіки та підприємництва ім. Т.Г. Беня

Рівень вищої освіти: бакалавр

Освітня програма: Економіка та управління підприємством

Спеціальність: 6.076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри економіки та підприємництва ім. Т.Г. Беня

_____ Світлана ДОВБНЯ

Дата _____

З А В Д А Н Н Я

на випускню кваліфікаційну роботу бакалавра

студентці Шевченко Вячеславу Анатолійовичу

1. Тема роботи: Економічне обґрунтування покращення техніко-економічних показників роботи промислового підприємства

Керівник роботи: Семенова Тетяна Валеріївна, к.е.н., доц.
затверджені наказом від 2 березня 2026 р. № 335-ст

2. Строк подання студентом роботи: 10 червня 2026 р.

3. Вихідні дані до роботи: наукові публікації та звітня інформація за темою роботи: обсяг виробництва продукції, сортамент, якість продукції, споживачі продукції, постачальники сировини; рівень цін, собівартість, прибуток, рентабельність, баланс підприємства.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно опрацювати):

4.1. Аналітична частина: аналіз ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства у звітному періоді

4.2. Рекомендаційна частина: обґрунтування заходів щодо покращення техніко-економічних показників роботи промислового підприємства

4.3. Охорона праці та захист навколишнього середовища: загальна характеристика умов праці; техніка безпеки та пожежна профілактика.

5. Консультанти розділів роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Завдання видав: (підпис консультанта, дата)	Завдання прийняв: (підпис студента, дата)
1. Аналітична частина	Доц. Семенова Т.В.	31.03.2026	
2. Рекомендаційна частина	Доц. Семенова Т.В.	31.03.2026	
3. Охорона праці та захист навколишнього середовища	Проф. Єрьомін О.О.	31.03.2026	

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів атестаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Аналітична частина	30.04.2026	
2	Рекомендаційна частина	20.05.2026	
3	Охорона праці та захист навколишнього середовища	30.05.2026	
4	Оформлення пояснювальної записки	05.06.2026	
5	Оформлення презентації	08.06.2026	
6	Подання кваліфікаційної роботи до кафедри	10.06.2026	
7	Захист випускної роботи на засіданні Експертної комісії	17.06.2026	

Студент _____ Вячеслав ШЕВЧЕНКО

Керівник роботи _____ Тетяна СЕМЕНОВА

№ ря- дка	Фор мат	Позначення			Назва	Кіл. арку- шів	№ екз.	Прим.	
1									
2					<u>Документація загалом</u>				
3									
4					<i>Заново розроблена</i>				
5									
6	A4	6.076.220460.ПЗ			Пояснювальна записка	65			
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
21									
22									
23									
					6.076.220460.ВР				
Зм.	Лис.	№ документа	Підпис	Дата					
Розроб.		Шевченко В.А.			Відомість випускної кваліфікаційної роботи	Літера		Лист	Листів
Керівник		Семенова Т.В.				М	О	1	1
Консульт.		Семенова Т.В.				МОН України УДУНТ Кафедра ЕП гр. ЕП01-22			
Н.контр.		Найдовська А.О.							
Затв.		Довбня С.Б.							

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до випускної кваліфікаційної роботи бакалавра: 65 сторінок, 17 таблиць, 4 рисунки, 23 джерела.

Об'єкт розробки: методичні питання оцінки та напрями підвищення техніко-економічних показників діяльності промислового підприємства.

Предмет дослідження: економічна діяльність промислового підприємства.

Мета роботи: обґрунтування заходів щодо підвищення техніко-економічних показників діяльності промислового підприємства.

Застосовані методи: загально-наукові, економіко-статистичного та фінансового аналізу, інтегральної оцінки, розрахунку економічної ефективності інвестицій.

Одержані результати: в аналітичній частині надано характеристику об'єкта дослідження, виконано економічний аналіз його діяльності.

У рекомендаційній частині запропоновано створення Інтернет-магазину. Виконано економічне обґрунтування запропонованих заходів. Проведено оцінку впливу впровадження заходів на основні показники, які характеризують фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Кернел-Трейд».

У розділі «Охорона праці та захист навколишнього середовища» проаналізовані умови праці та пожежної безпеки, розглянуті заходи з поліпшення умов праці та питання захисту навколишнього середовища.

Ключові слова: ФОНДОВІДДАЧА, ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ, СОБІВАРТІСТЬ, ПРИБУТОК, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОЄКТ, ЕФЕКТИВНІСТЬ.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
1 АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА	11
1.1. Загальна характеристика підприємства та організаційна структура управління	11
1.3 Оцінка ефективності використання ресурсів та виявлення резервів покращення	19
1.3 Оцінка ефективності використання ресурсів та виявлення резервів покращення	30
2 РЕКОМЕНДАЦІЙНА ЧАСТИНА	36
2.1 Розробка та обґрунтування організаційно-технічних заходів	36
3.2 Проєктні витрати	41
2.3 Проєктні техніко-економічні показники	44
2.4 Економічне обґрунтування запропонованих заходів	48
3 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЗАХИСТ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	52
3.1 Загальна характеристика умов праці	52
3.2 Техніка безпеки та пожежна профілактика	56
3.3 Захист навколишнього середовища	58
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	60
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	63

ВСТУП

Актуальність теми роботи зумовлена необхідністю підвищення ефективності діяльності агропромислових підприємств, забезпечення їх фінансової стійкості та конкурентоспроможності в умовах сучасних економічних викликів. Аналіз техніко-економічних показників ТОВ «Кернел-Трейд» дозволяє оцінити результати діяльності підприємства, виявити резерви покращення ефективності використання ресурсів та обґрунтувати напрями подальшого розвитку підприємства.

У сучасних умовах розвитку ринкової економіки ефективне функціонування підприємств значною мірою залежить від рівня організації виробництва, ефективності використання ресурсів та здатності суб'єкта господарювання адаптуватися до постійних змін зовнішнього середовища. Особливої актуальності ці питання набувають для підприємств агропромислового комплексу України, діяльність яких здійснюється в умовах високої конкуренції, нестабільності економічної ситуації, впливу воєнного стану, змін кон'юнктури світових ринків та логістичних обмежень. У таких умовах важливого значення набуває аналіз техніко-економічних показників діяльності підприємства як основи оцінки ефективності його функціонування та визначення напрямів подальшого розвитку.

Техніко-економічні показники є важливим інструментом оцінки результативності виробничо-господарської діяльності підприємства, оскільки вони відображають рівень використання трудових, матеріальних, фінансових та виробничих ресурсів. Саме система техніко-економічних показників дозволяє оцінити ефективність діяльності підприємства, визначити його фінансовий стан, конкурентоспроможність, продуктивність праці, рентабельність виробництва та перспективи розвитку. Аналіз цих показників дає можливість своєчасно виявляти проблемні аспекти діяльності підприємства, оцінювати вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на результати господарювання та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Особливого значення аналіз техніко-економічних показників набуває для підприємств агропромислового сектору, які функціонують в умовах значної залежності від природно-кліматичних факторів, світових цін на аграрну продукцію, змін експортної політики та логістичних ризиків. Підвищення ефективності використання ресурсів, зниження собівартості продукції, оптимізація логістичних процесів та забезпечення фінансової стійкості є важливими передумовами стабільного розвитку агропромислових підприємств у сучасних умовах.

Одним із провідних підприємств агропромислового комплексу України є ТОВ «Кернел-Трейд», яке входить до складу міжнародного агрохолдингу Kernel Holding S.A. Компанія здійснює діяльність у сфері виробництва, переробки, логістики та експорту зернових і олійних культур, займаючи лідерські позиції на внутрішньому та міжнародному ринках. Значні масштаби діяльності підприємства, розвинена логістична інфраструктура, високий рівень інтеграції виробничих процесів та активне впровадження сучасних технологій роблять підприємство важливим об'єктом для дослідження ефективності використання ресурсів та оцінки техніко-економічних показників діяльності.

Метою роботи є дослідження техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Кернел-Трейд», оцінка ефективності використання ресурсів підприємства та розробка організаційно-технічних заходів щодо покращення результатів його діяльності.

Для досягнення поставленої мети у роботі вирішуються такі завдання:

- розкрити сутність та класифікацію техніко-економічних показників підприємства;
- дослідити методологічні підходи до аналізу ефективності виробничої діяльності;
- визначити сучасні методи покращення техніко-економічних показників агропромислових підприємств;
- провести аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Кернел-Трейд»;

- оцінити ефективність використання ресурсів підприємства;
- визначити резерви підвищення ефективності діяльності підприємства;
- розробити організаційно-технічні заходи щодо покращення техніко-економічних показників;
- здійснити розрахунок економічного ефекту від впровадження запропонованих заходів;
- оцінити ризики та соціально-економічні наслідки реалізації проєкту.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ТОВ «Кернел-Трейд».

Предметом дослідження є сукупність техніко-економічних показників підприємства, що характеризують ефективність використання ресурсів та результати фінансово-господарської діяльності.

У процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема методи аналізу і синтезу, економічного аналізу, порівняння, узагальнення, системного підходу, табличний і графічний методи. Інформаційною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, законодавчі та нормативно-правові акти, фінансова звітність ТОВ «Кернел-Трейд», офіційні статистичні та аналітичні матеріали.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання запропонованих організаційно-технічних заходів для підвищення ефективності діяльності ТОВ «Кернел-Трейд», покращення фінансових результатів, оптимізації використання ресурсів та зміцнення конкурентних позицій підприємства на аграрному ринку.

1 АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

1.1. Загальна характеристика підприємства та організаційна структура управління

Товариство з обмеженою відповідальністю «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» (Kernel-Trade, LLC) є одним із найбільших підприємств агропромислового сектору України та входить до структури міжнародного агрохолдингу Kernel Holding S.A.. Підприємство було зареєстроване 12 червня 2001 року та здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України. Компанія є складовою частиною великої корпоративної групи, основною спеціалізацією якої є закупівля, зберігання, транспортування та експорт зернових культур і продуктів переробки олійної сировини [1]. До основних напрямів діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» належать: оптова торгівля зерновими та олійними культурами, організація торговельних операцій на внутрішньому й міжнародному ринках, експорт продукції агропромислового комплексу, а також забезпечення логістичних і транзитних процесів [1].

Підприємство відіграє важливу роль у функціонуванні експортної інфраструктури аграрного сектору України. Діяльність компанії здійснюється в межах інтегрованої бізнес-моделі Kernel Holding S.A., яка охоплює елеваторні комплекси, портові термінали, транспортно-логістичні активи та виробничі потужності. Холдинг забезпечує повний цикл операцій – від виробництва та зберігання сільськогосподарської продукції до її переробки та експорту на міжнародні ринки [1]. За результатами останнього фінансового року група Kernel Holding S.A. експортувала понад 5,4 млн тонн зернової продукції, що підтверджує її вагоме значення для аграрної економіки України та позиції на світовому ринку зерна [2].

Головою Ради директорів, засновником та основним акціонером компанії є Андрій Веревський. Раніше посаду генерального директора обіймав Євген

Осипов, однак на сьогодні керівником компанії є Микола Мірошніченко, який до цього відповідав за логістичний напрям діяльності компанії [3].

ТОВ «Кернел-Трейд» зареєстроване за кодом ЄДРПОУ 31454383. Розмір статутного капіталу підприємства становить 17 177 491 832 грн. Основним видом економічної діяльності компанії відповідно до КВЕД є виробництво олії та тваринних жирів (КВЕД 10.41). На сьогодні Kernel Holding S.A. займає провідні позиції серед світових виробників та експортерів соняшникової олії, а також є одним із найбільших експортерів зернових культур в Україні. Компанія виступає одним із ключових постачальників аграрної продукції з регіону Чорноморського басейну на міжнародні ринки. Частка холдингу у світовому експорті соняшникової олії становить близько 8%, а продукція компанії реалізується більш ніж у 60 країнах світу.

З листопада 2007 року акції Kernel Holding S.A. перебувають у лістингу Warsaw Stock Exchange, що свідчить про високий рівень відкритості, міжнародної репутації та прозорості діяльності компанії [28]. Основною метою діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» є посилення ролі України у світовій продовольчій системі шляхом нарощування виробничих потужностей, удосконалення логістичної інфраструктури та розширення присутності на міжнародних ринках збуту.

Місія ТОВ «Кернел-Трейд» полягає у розвитку потенціалу агробізнесу через ефективне використання людського капіталу [3]. Компанія приділяє значну увагу професійному розвитку персоналу, формуванню інноваційного середовища, підвищенню мотивації працівників та залученню їх до досягнення стратегічних цілей підприємства. Розвиток людських ресурсів розглядається компанією як важливий чинник забезпечення конкурентоспроможності та сталого економічного розвитку підприємства (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Ключові корпоративні цінності ТОВ «Кернел-Трейд»

Блок	Перелік цінностей
Фінансова стабільність	– стратегічний системний менеджмент – синергія бізнес-напрямів – ефективне управління активами і ресурсами – зміни та інновації
Стійка ділова репутація	– прозорість і чесність – відповідальне лідерство – дотримання законів і правил – сталий розвиток і соціальна відповідальність
Професійна команда лідерів	– партнерство і єдність цілей – залученість як внутрішнє підприємництво – взаємоповага і довіра – розвиток потенціалу людей

Аналіз таблиці 1.1 свідчить про те, що система корпоративних цінностей ТОВ «Кернел-Трейд» спрямована на забезпечення стабільного розвитку підприємства, підвищення його конкурентоспроможності та зміцнення позицій на міжнародному ринку. Основний акцент компанія робить на фінансовій стабільності, яка досягається завдяки стратегічному управлінню, ефективному використанню ресурсів та впровадженню інноваційних рішень. Важливе місце у діяльності підприємства займає формування стійкої ділової репутації через дотримання принципів прозорості, відповідального лідерства та соціальної відповідальності. Значна увага також приділяється розвитку професійної команди лідерів, формуванню партнерських відносин, підвищенню залученості персоналу та розвитку людського потенціалу, що створює передумови для ефективного функціонування та довгострокового економічного зростання підприємства [3].

У системі стратегічного розвитку ТОВ «Кернел-Трейд» важливе місце займає стратегічний системний менеджмент, який орієнтований на забезпечення переходу підприємства від кількісного розширення діяльності до її якісного вдосконалення. Стратегічні цілі компанії інтегруються в операційну діяльність, що дозволяє реалізовувати стратегічні пріоритети через щоденні бізнес-процеси, сприяє розвитку внутрішнього підприємництва та формуванню

культури постійного вдосконалення.

Однією з ключових характеристик діяльності підприємства є синергія бізнес-напрямів, яка ґрунтується на узгодженості стратегічних цілей окремих структурних підрозділів і бізнес-сегментів. Такий підхід забезпечує формування додаткової вартості, підвищення ефективності діяльності та покращення загальних фінансових результатів підприємства. Компанія активно використовує інструменти бенчмаркінгу для оцінки результативності окремих напрямів діяльності та поширення успішних управлінських практик у межах усіх функціональних підрозділів.

Ефективне управління активами та ресурсами є одним із базових чинників забезпечення конкурентоспроможності ТОВ «Кернел-Трейд». Підприємство приділяє значну увагу раціональному використанню фінансових, матеріальних і нематеріальних ресурсів, здійснює системне управління ризиками та забезпечує належний захист корпоративних активів. Водночас принцип відповідального ставлення працівників до використання ресурсів є важливою складовою корпоративної культури підприємства [4].

Важливе місце у діяльності компанії займає орієнтація на зміни та інноваційний розвиток. Підприємство розглядає зміни як можливість для підвищення ефективності виробничих і управлінських процесів. У межах системи безперервного вдосконалення активно впроваджуються сучасні управлінські методології, зокрема Lean та Kaizen, які сприяють оптимізації витрат, покращенню якості продукції, підвищенню ефективності логістичних процесів та розвитку професійних компетенцій персоналу. ТОВ «Кернел-Трейд» формує власну модель операційної ефективності, що базується на п'яти основних принципах: створенні цінності для клієнтів, скороченні витрат, розвитку людського капіталу, забезпеченні своєчасності бізнес-процесів та підвищенні якості продукції. Реалізація цих принципів дозволяє підприємству оперативно реагувати на зміни ринкового середовища, підвищувати стійкість бізнес-моделі та підтримувати провідні позиції на міжнародному аграрному ринку.

У своїй діяльності підприємство дотримується більшості принципів корпоративного управління, рекомендованих для компаній-емітентів Warsaw Stock Exchange, що підтверджується відповідними документами про відповідність корпоративним стандартам. Після впровадження рекомендацій Варшавської фондової біржі Рада директорів компанії ухвалила рішення щодо застосування основних принципів корпоративного управління у діяльності підприємства.

ТОВ «Кернел-Трейд» дотримується значної частини принципів корпоративного управління, встановлених Luxembourg Stock Exchange. Відповідні зобов'язання щодо дотримання корпоративних стандартів відображені у публічній річній звітності компанії [5]. Нормативно-правові засади корпоративного управління закріплені в установчих документах підприємства, зокрема у Статуті та Статуті корпоративного управління [6].

Управлінська політика ТОВ «Кернел-Трейд» орієнтована на системне впровадження принципів різноманіття під час формування органів корпоративного управління. Значна увага приділяється забезпеченню балансу за гендерними, професійними, освітніми та віковими характеристиками серед представників керівного складу. Компанія розглядає різноманіття як важливий стратегічний чинник підвищення ефективності управління, зростання вартості бізнесу та зміцнення інвестиційної привабливості для акціонерів (рис. 1.1). У процесі здійснення господарської діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» дотримується принципів відповідального лідерства, які передбачають усвідомлення впливу діяльності підприємства на економічний розвиток, суспільство та бізнес-середовище. Компанія активно підтримує розвиток аграрного сектору в регіонах своєї присутності, сприяє формуванню високих стандартів ведення бізнесу та дотримується етичних принципів у взаємодії з партнерами й контрагентами. Важливим елементом корпоративної політики підприємства є підтримання позитивної ділової репутації, неухильне виконання договірних зобов'язань та забезпечення прозорості комунікацій із зовнішніми стейкхолдерами. Такий підхід сприяє зміцненню довіри з боку партнерів, інвесторів та інших учасників ринку.

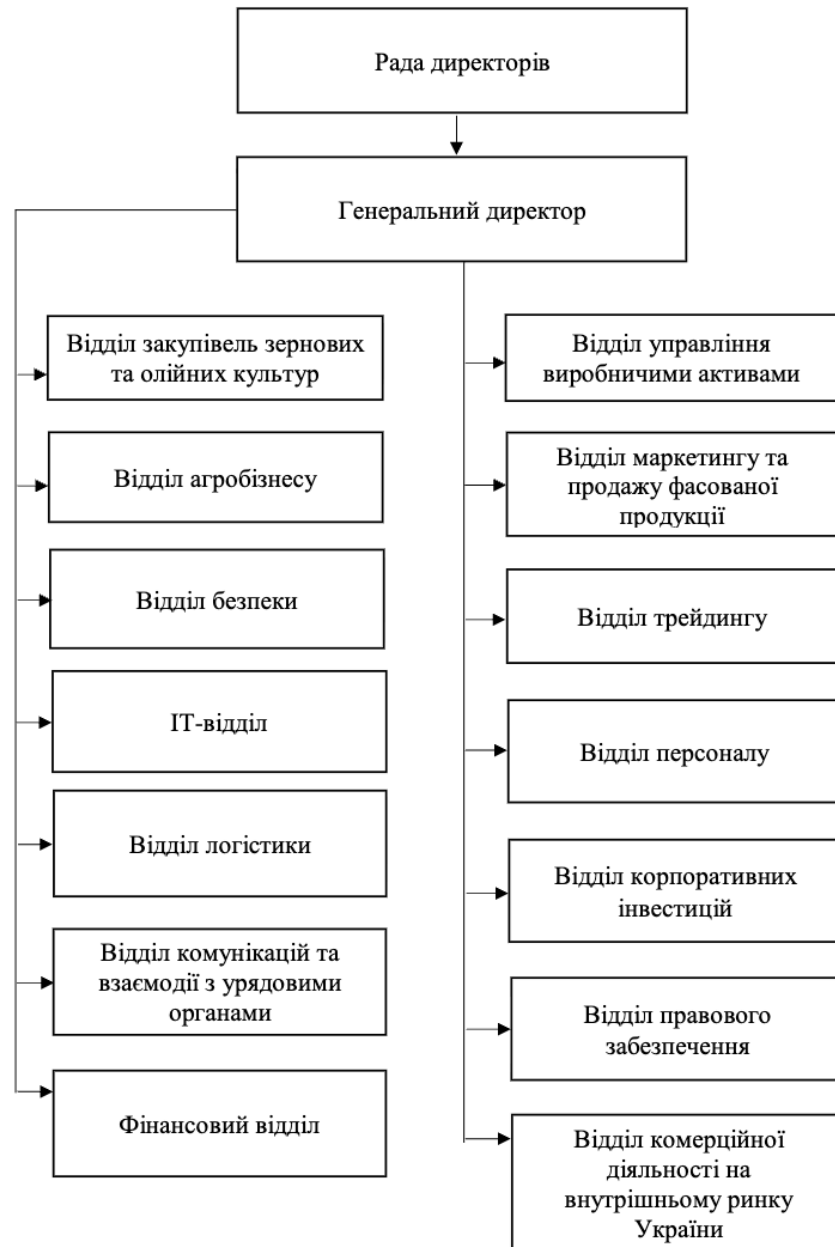

Рис. 1.1 – Організаційна структура ТОВ «Кернел-Трейд»

Аналіз рисунка 1.1 показує, що організаційна структура ТОВ «Кернел-Трейд» побудована за функціональним принципом та має чіткий розподіл управлінських повноважень. Найвищим органом управління є Рада директорів, а поточне керівництво діяльністю підприємства здійснює генеральний директор. До структури підприємства входять спеціалізовані відділи, які забезпечують ефективне функціонування основних напрямів діяльності компанії: закупівлі, агробізнесу, логістики, трейдингу, маркетингу, фінансів, управління

персоналом, ІТ та правового забезпечення. Така структура сприяє координації роботи підрозділів, підвищенню ефективності управління та забезпеченню стабільного розвитку підприємства [6].

У ТОВ «Кернел-Трейд» функціонує ефективна система внутрішнього контролю, яка забезпечує достовірність фінансової, бухгалтерської, управлінської та статистичної звітності, а також сприяє належному управлінню ризиками й раціональному використанню ресурсів підприємства. Значна увага приділяється повноті, точності та своєчасності подання звітної інформації до контролюючих органів. Підприємство здійснює свою діяльність відповідно до вимог національного та міжнародного законодавства, дотримується принципів корпоративної етики, доброчесності та реалізує політику «нульової толерантності» до корупційних проявів [5]. У сфері міжнародної торгівлі компанія забезпечує виконання вимог експортно-імпортного регулювання, норм конкурентного права, а також дотримується міжнародних санкційних обмежень і правил ведення зовнішньоекономічної діяльності. Бізнес-модель ТОВ «Кернел-Трейд» ґрунтується на принципах вертикальної інтеграції виробничих, логістичних і торговельних процесів, що забезпечує ефективну взаємодію всіх напрямів діяльності підприємства. Основні складові бізнес-моделі компанії наведено в табл. 1.2.

Аналіз таблиці 1.2 свідчить про те, що бізнес-модель ТОВ «Кернел-Трейд» побудована за принципом вертикальної інтеграції та охоплює всі ключові етапи агропромислового виробництва – від закупівлі сировини й агровиробництва до переробки, логістики та експорту готової продукції. Наявність власної елеваторної інфраструктури, портів терміналів і виробничих потужностей дозволяє підприємству оптимізувати витрати, підвищувати ефективність логістичних процесів та забезпечувати стабільну якість продукції. Значна орієнтація на міжнародні ринки збуту сприяє зміцненню конкурентних позицій компанії та забезпечує стабільний фінансовий результат діяльності [3].

Таблиця 1.2 – Основні складові бізнес-моделі ТОВ «Кернел-Трейд»

Складова	Характеристика
Закупівля зернових і олійних культур	Закупівля сировини у сільськогосподарських виробників для забезпечення виробничої та трейдингової діяльності підприємства.
Агробізнес	Власне агровиробництво із використанням сучасних технологій для забезпечення стабільного постачання якісної сировини та оптимізації витрат.
Елеватори	Мережа елеваторних комплексів для зберігання, сушіння та обробки зернових і олійних культур з метою мінімізації втрат і логістичних витрат.
Експорт зернових	Реалізація зернової продукції на міжнародних ринках через співпрацю з міжнародними трейдерами та покупцями.
Заводи з переробки олійних культур	Переробка насіння соняшнику та інших олійних культур на олію, шрот та супутню продукцію.
Бутильована соняшникова олія	Виробництво, фасування та реалізація бутильованої соняшникової олії під власними торговими марками на внутрішньому ринку.
Портові термінали	Власні портові потужності для перевалки зернових та олійних вантажів, що забезпечують ефективність логістичних процесів.
Експорт олії	Постачання соняшникової олії на міжнародні ринки, що сприяє зміцненню позицій підприємства та забезпечує стабільні доходи.

ТОВ «Кернел-Трейд» характеризується стійкою діловою репутацією та займає провідні позиції у своєму сегменті ринку, забезпечуючи високий рівень задоволення потреб споживачів як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. Компанія має розвинену систему збуту продукції та підтримує активну співпрацю з численними міжнародними партнерами. На сучасному етапі підприємство функціонує за принципом повного виробничого циклу, що охоплює закупівлю сировини, переробку, виробництво та реалізацію готової продукції. Продукція компанії представлена під відомими торговими марками,

серед яких «Щедрий Дар», «Стожар», «Чумак», «Olio», «Маринадо», «Blanc», «Kernel», «Premi» та «Любонька» [7].

1.2 Аналіз фінансово-господарської діяльності та виробничих показників

Відповідно до річної звітності компанії, на рисунку 2.2 відображено динаміку обсягів реалізації продукції ТОВ «Кернел-Трейд» упродовж 2022–2024 років. Основну частку у структурі виробництва займають зернові та олійні культури, зокрема кукурудза, соя, пшениця та соняшник. У досліджуваному періоді спостерігається стійке переважаювання кукурудзи у загальному обсязі врожаю, тоді як частки інших культур змінювалися під впливом виробничих, економічних та ринкових факторів (рис. 1.2) [5].

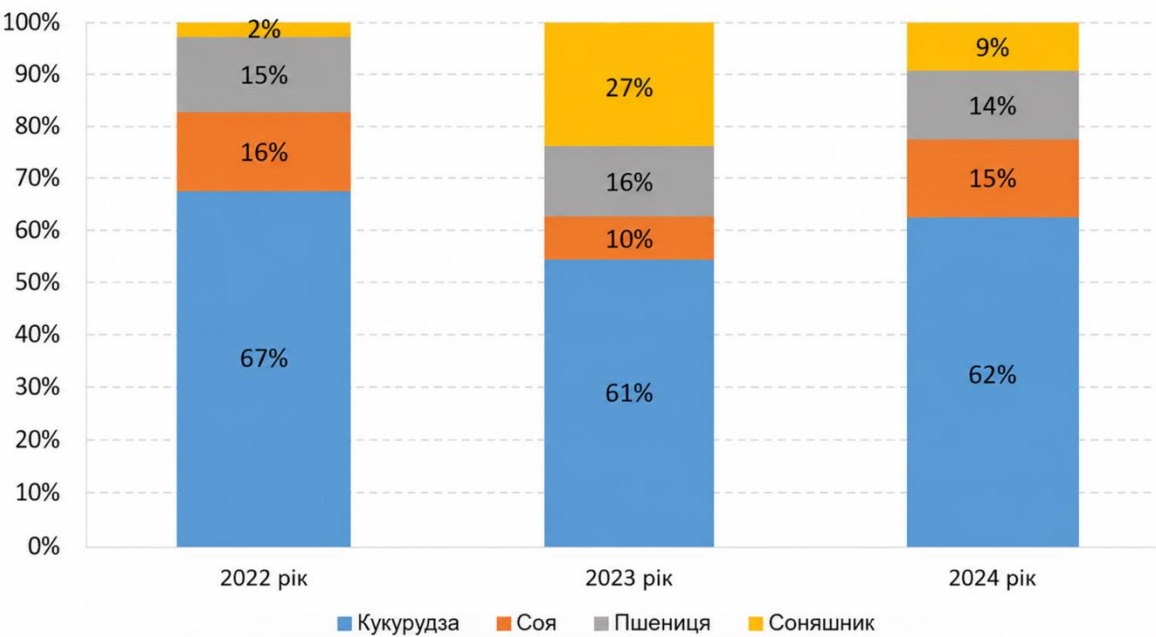

Рис. 1.2 – Структура обсягів реалізованої продукції ТОВ «Кернел-Трейд» у 2022–2024 рр., %

Аналіз рисунка 1.2 свідчить про те, що у структурі реалізованої продукції ТОВ «Кернел-Трейд» протягом 2022–2024 років домінуюче місце займає кукурудза, частка якої коливалася в межах 61–67%. У 2023 році спостерігалось

зростання частки соняшнику до 27%, тоді як у 2024 році його питома вага знизилася до 9%. Частки сої та пшениці залишалися відносно стабільними, що свідчить про збалансовану структуру агровиробництва підприємства та його орієнтацію на найбільш рентабельні культури [5].

Основні засоби займають важливе місце у структурі виробничого потенціалу підприємства та є одним із ключових факторів забезпечення ефективної господарської діяльності. У таблиці 1.3 наведено вартість основних засобів ТОВ «Кернел-Трейд» станом на 30 червня 2023 та 30 червня 2024 років з урахуванням накопиченої амортизації та втрат від знецінення.

Таблиця 1.3 – Вартість основних засобів ТОВ «Кернел-Трейд» станом на 30 червня 2023–2024 рр.

Стаття	Вартість станом на 30 червня 2024 року, тис. дол.	Накопичена амортизація та збитки від знецінення станом на 30 червня 2024 року, тис. дол.	Вартість станом на 30 червня 2023 року, тис. дол.	Накопичена амортизація станом на 30 червня 2023 року, тис. дол.
Земля	4 991	251	2 379	—
Будівлі та споруди	605 857	129 349	500 724	59 590
Виробниче обладнання та устаткування	395 871	42 153	283 782	71 419
Сільськогосподарська техніка та транспортні засоби	312 571	58 474	289 229	151 535
Інші основні засоби	26 457	18 296	23 161	18 035
Незавершене будівництво та невстановлене обладнання	46 880	—	221 715	—
Усього	1 392 627	448 523	1 320 990	300 579

Аналіз таблиці 1.3 свідчить про те, що у 2024 році загальна вартість основних засобів ТОВ «Кернел-Трейд» зросла порівняно з 2023 роком на 71 637 тис.

дол., що свідчить про подальший розвиток виробничого потенціалу підприємства. Найбільшу частку у структурі основних засобів займають будівлі та споруди, вартість яких у 2024 році становила 605 857 тис. дол., а також виробниче обладнання та устаткування – 395 871 тис. дол. Спостерігається зростання вартості виробничого обладнання, сільськогосподарської техніки та транспортних засобів, що свідчить про оновлення матеріально-технічної бази підприємства. Водночас обсяг незавершеного будівництва та невстановленого обладнання суттєво скоротився, що може свідчити про введення частини об'єктів в експлуатацію. Збільшення накопиченої амортизації та збитків від знецінення у 2024 році вказує на активне використання основних засобів у виробничій діяльності підприємства [5].

Компанія Kernel Holding S.A. займає провідні позиції на українському ринку експорту соняшникової олії та забезпечує близько 8% світового експорту цієї продукції. У своїй діяльності підприємство активно впроваджує принципи сталого розвитку, інтегруючи ESG-підходи у виробничі, торговельні та логістичні процеси. У 2024 фінансовому році група Kernel Holding S.A. продемонструвала позитивну динаміку фінансових результатів на тлі часткового відновлення експортної інфраструктури України. Загальний обсяг виручки компанії становив 3 581 млн дол. США, що на 4% перевищує показник попереднього року. Основними чинниками зростання стали збільшення обсягів реалізації зернових культур, соняшникової олії та шроту після відновлення експорту через чорноморські порти у жовтні 2023 року. Водночас на фінансові результати підприємства негативно вплинули нижчі ціни реалізації продукції на світових ринках (табл. 1.4) [5].

Аналіз таблиці 1.4 свідчить про те, що у 2024 році ТОВ «Кернел-Трейд» продемонструвало зростання виручки до 3 581 462 млн дол., що пов'язано з відновленням експортної діяльності та збільшенням обсягів реалізації продукції. Водночас спостерігається зниження прибутку від операційної діяльності, прибутку до оподаткування та чистого прибутку порівняно з 2023 роком, що

Таблиця 1.4 – Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ
«Кернел-Трейд» станом на 30 червня 2023–2024 рр.

Показник	30 червня 2024 р. (млн дол.)	30 червня 2023 р. (млн дол.)
Виручка	3 581 462	3 455 121
Прибуток від операційної діяльності	276 428	439 460
Прибуток до оподаткування	211 052	367 824
Прибуток за період	167 628	298 774
Чистий грошовий потік від операційної діяльності	472 136	718 136
Чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності	112 548	9 576
Чистий грошовий потік від фінансової діяльності	504 102	219 181
Загальний чистий грошовий потік	144 514	506 527
Загальні активи	3 396 911	3 885 169
Поточні зобов'язання	1 367 062	1 692 800
Довгострокові зобов'язання	163 555	242 370
Статутний капітал	7 749	2 919
Власний капітал	1 866 262	1 743 995
Середньозважена кількість акцій	256 839 066	177 429 330
Прибуток на одну акцію	0,65	1,68
Кількість випущених акцій	256 839 066	177 429 330
Балансова вартість акції	6,35	22,50

може бути зумовлено зниженням світових цін на аграрну продукцію та зростанням витрат діяльності. Позитивним фактором є збільшення власного капіталу підприємства та скорочення поточних і довгострокових зобов'язань, що свідчить про покращення фінансової стійкості компанії. Разом із тим відбулося суттєве зниження балансової вартості акцій і прибутку на одну акцію, що відображає вплив змін фінансових результатів на ринкові показники діяльності підприємства. Загалом компанія зберігає стабільні фінансові позиції та залишається одним із лідерів агропромислового сектору України [5].

Виручка компанії від фрахових операцій та надання інших послуг у 2024 фінансовому році досягла рекордного рівня – 405 млн дол. США, що становило близько 11% загального обсягу доходів підприємства. Частка експортних продажів у структурі виручки залишалася стабільно високою та склала 94%,

що підтверджує значну орієнтацію компанії на міжнародні ринки збуту. У сфері біологічних активів група Kernel Holding S.A. зафіксувала збиток у розмірі 10 млн дол. США внаслідок зміни справедливої вартості біологічних активів та сільськогосподарської продукції. Водночас цей показник суттєво покращився порівняно з попереднім фінансовим роком, коли збиток становив 115 млн дол. США [5].

Собівартість реалізованої продукції у 2024 фінансовому році зросла на 7% і досягла 2 889 млн дол. США, що відповідало темпам зростання виручки компанії. Основними чинниками збільшення витрат стали підвищення вартості сировини та товарів для перепродажу, зростання логістичних витрат, а також збільшення витрат на оплату праці на 24%, до 81 млн дол. США. Незважаючи на це, валовий прибуток компанії збільшився на 7% та склав 682 млн дол. США. Інші операційні доходи підприємства у 2024 році становили 71 млн дол., що на 33% перевищує показник попереднього року. Основну частину цих доходів сформували страхові виплати, доходи від операцій із цінними паперами, валютних операцій та анулювання окремих контрактів. Інші операційні витрати, навпаки, скоротилися на 34% та становили 23 млн дол. США. До основних статей витрат належали штрафи за затримку суден, а також збитки від операцій із цінними паперами та фінансовими деривативами. Загальні адміністративні та збутові витрати збільшилися на 4% і досягли 213 млн дол., що було пов'язано насамперед зі зростанням витрат на оплату праці [5].

У 2024 фінансовому році компанія також визнала чисті збитки від знецінення фінансових активів у розмірі 11 млн дол. США, що було обумовлено формуванням резервів під дебіторську заборгованість. Суттєвий негативний вплив на фінансові результати мало знецінення активів на суму 229 млн дол. США. До складу цих втрат увійшли знецінення основних засобів, нематеріальних активів, гудвілу, списання авансів постачальникам, а також втрати активів унаслідок пошкодження інфраструктурних об'єктів та резерви за запасами і податком на додану вартість. У результаті операційний прибуток компанії скоротився на 37% порівняно з попереднім роком і становив 276 млн дол.

США [12]. Водночас фінансові витрати підприємства знизилися на 22% та склали 119 млн дол., що було досягнуто завдяки погашенню частини банківських кредитів і реалізації окремих сільськогосподарських активів [5].

Фінансові доходи групи Kernel Holding S.A. зросли на 62% і досягли 50 млн дол. США завдяки ефективному управлінню ліквідністю, розміщенню вільних коштів у прибуткові фінансові інструменти та прибутку від дострокового погашення кредитних ліній. У результаті чисті фінансові витрати компанії скоротилися на 43% порівняно з попереднім роком і становили 69 млн дол. США. У 2024 році загальний обсяг заборгованості групи Kernel Holding S.A. зменшився на 35% та станом на 30 червня 2024 року склав 1 090 млн дол. США. Основним фактором скорочення боргового навантаження стало суттєве зменшення непогашених банківських кредитів. Відновлення роботи чорноморських портів позитивно вплинуло на стабілізацію діяльності підприємства та дозволило компанії успішно провести реструктуризацію боргових зобов'язань, достроково погасити значну частину кредитів і залучити нове фінансування у розмірі 149 млн дол. США для забезпечення майбутнього аграрного сезону (табл. 1.5) [5].

Аналіз таблиці 1.5 свідчить про покращення фінансової стійкості та зниження боргового навантаження ТОВ «Кернел-Трейд» у 2024 році. Загальний обсяг боргових зобов'язань скоротився на 35% і становив 1 090 млн дол., що було досягнуто переважно завдяки зменшенню короткострокового відсоткового боргу на 63%. Водночас чистий борг компанії знизився на 53%, а скоригований чистий борг – на 89%, що свідчить про підвищення фінансової стабільності підприємства. Позитивною тенденцією є також зростання власного капіталу акціонерів на 7%, що підтверджує зміцнення фінансової бази компанії. Значення показників чистого боргу до EBITDA та скоригованого чистого боргу до EBITDA суттєво зменшилися, що свідчить про покращення платоспроможності та ефективності управління борговими ресурсами. Разом із тим спостерігається скорочення обсягу грошових коштів та товарних запасів, зокрема зерна та іншої продукції.

Таблиця 1.5 – Показники боргового навантаження та фінансової стійкості
ТОВ «Кернел-Трейд» станом на 30 червня 2023–2024 рр.

Показники	30 червня 2023	30 червня 2024	У порівнянні з поперед- нім роком
Короткостроковий відсотко- вий борг	878	323	–63%
Зобов’язання за орендою	198	170	–14%
Єврооблігації	596	598	+0%
Боргові зобов’язання	1 672	1 090	–35%
Грошові кошти та їх еквівале- нти	1 077	810	–25%
Чистий борг	595	281	–53%
Товарні запаси	282	247	–12%
з них, їстівна олія та шрот	118	94	–20%
Насіння соняшнику	26	85	у 3,3 рази більше
Зерно та інші товарні запаси	138	68	–51%
Скоригований чистий борг	313	34	–89%
Власний капітал акціонерів	1 742	1 865	+7%
Чистий борг / EBITDA	1,1x	0,7x	–0,4x
Скоригований чистий борг / EBITDA	0,6x	0,1x	–0,5x

Водночас обсяг запасів насіння соняшнику зріс у 3,3 рази, що може бути пов’язано зі зміною виробничої та експортної політики підприємства. Загалом результати діяльності свідчать про ефективне управління фінансовими ресурсами та поступове відновлення стабільності компанії в умовах нестабільного зовнішнього середовища [5].

Станом на кінець звітної періоду основну частину боргових зобов’язань ТОВ «Кернел-Трейд» формували єврооблігації на суму 598 млн дол. США, банківські кредити та позики міжнародних фінансових установ у розмірі 323 млн дол., а також зобов’язання за договорами оренди землі, що становили 170 млн дол. США. Обсяг грошових коштів та їх еквівалентів на балансі підприємства станом на 30 червня 2024 року досяг 810 млн дол., що дозволило компанії скоротити чистий борг більш ніж у два рази – до 281 млн дол. США. Суттєвим позитивним фактором стало також зниження скоригованого чистого боргу до 34 млн дол. США з урахуванням товарних запасів, вартість яких на кінець

звітний період становила 247 млн дол. Основну частку запасів формувала продукція переробки олійних культур.

Ключові фінансові коефіцієнти компанії також продемонстрували позитивну динаміку. Зокрема, співвідношення чистого боргу до EBITDA становило 0,7, а показник скоригованого чистого боргу до EBITDA – 0,1. Показник EBITDA до витрат на обслуговування боргу склав 5,5, що свідчить про достатній рівень фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Покращення фінансового стану компанії підтверджується й оцінками міжнародних рейтингових агентств. Зокрема, агентство Fitch Ratings підвищило кредитний рейтинг Kernel Holding S.A. до рівня «ССС-». Після завершення звітний періоду підприємство успішно погасило єврооблігації на суму 300 млн дол. США та уклало нову фінансову угоду на 150 млн дол. США для підтримки експортної діяльності та забезпечення потреб в оборотному капіталі у наступному фінансовому році [5].

Для оцінки тенденцій розвитку компанії на внутрішньому ринку України доцільно проаналізувати основні фінансові показники діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» за 2022–2024 роки (табл. 1.6).

Таблиця 1.6 – Основні фінансові показники ТОВ «Кернел-Трейд» у 2022–2024 рр.

Показник	2022 рік (грн)	2023 рік (грн)	2024 рік (грн)
Дохід	67 925 986 000	62 056 891 000	90 926 416 000
Чистий прибуток	5 138 344 000	4 373 035 000	5 415 269 000
Активи	52 445 513 000	51 033 726 000	59 908 126 000
Зобов’язання	36 973 760 000	23 514 495 000	35 524 716 000

Аналіз таблиці 2.6 свідчить про нестабільну, але загалом позитивну динаміку фінансових показників ТОВ «Кернел-Трейд» упродовж 2022–2024 років. У 2023 році спостерігалось зниження доходу підприємства до 62,1 млрд грн порівняно з 67,9 млрд грн у 2022 році, що могло бути пов’язано зі складними умовами функціонування аграрного сектору та обмеженнями експорту. Проте

у 2024 році дохід компанії суттєво зріс і досяг 90,9 млрд грн, що свідчить про відновлення експортної діяльності та збільшення обсягів реалізації продукції. Чистий прибуток підприємства у 2023 році скоротився до 4,37 млрд грн, однак у 2024 році зріс до 5,42 млрд грн, перевищивши показник 2022 року. Це свідчить про покращення результативності діяльності компанії та підвищення ефективності управління ресурсами. Вартість активів підприємства протягом аналізованого періоду зростає з 52,4 млрд грн у 2022 році до 59,9 млрд грн у 2024 році, що вказує на зміцнення виробничого та фінансового потенціалу компанії. Водночас обсяг зобов'язань у 2023 році значно скоротився, однак у 2024 році знову зріс до 35,5 млрд грн, що може бути пов'язано із залученням додаткових фінансових ресурсів для забезпечення розвитку діяльності підприємства. Загалом результати діяльності свідчать про поступове відновлення фінансової стійкості та зміцнення позицій ТОВ «Кернел-Трейд» на аграрному ринку України [5].

У 2024 році ТОВ «Кернел-Трейд» продемонструвало суттєве покращення основних фінансових показників на внутрішньому ринку України порівняно з попередніми роками. Загальний дохід підприємства зріс до 90,9 млрд грн, що на 46% перевищує показник 2023 року. Основними причинами такого зростання стали відновлення логістичної інфраструктури, розширення експортних можливостей через чорноморські порти та активізація внутрішнього ринку зернових і олійних культур. Чистий прибуток компанії у 2024 році склав 5,4 млрд грн, що на 24% більше порівняно з попереднім роком. Це свідчить про збереження достатньо високого рівня рентабельності діяльності підприємства навіть в умовах нестабільного зовнішнього середовища та коливань собівартості аграрної продукції.

Позитивна динаміка також спостерігалася щодо активів підприємства. Їх загальна вартість на кінець 2024 року становила 59,9 млрд грн, що на 17% більше порівняно з 2023 роком. Зростання активів було пов'язане з інвестиціями в модернізацію виробничих потужностей, розвиток портової інфраструктури та збільшення товарних запасів. Обсяг зобов'язань ТОВ «Кернел-Трейд» у

2024 році становив 35,5 млрд грн. Незважаючи на зростання цього показника порівняно з 2023 роком, рівень боргового навантаження залишався контрольованим у контексті розширення масштабів діяльності підприємства. Порівняно з 2022 роком зобов'язання скоротилися на 4%, що свідчить про поступове зниження боргового навантаження у довгостроковому періоді. Загалом аналіз динаміки фінансових показників підтверджує поступове зміцнення фінансової стійкості ТОВ «Кернел-Трейд», зростання обсягів операційної діяльності та ефективне використання ресурсного потенціалу підприємства в умовах економічних викликів (табл. 1.7) [5].

Таблиця 1.7 – Основні показники оцінки фінансового стану ТОВ «Кернел-Трейд»

Група	Показник	Значення
Показники оцінки стану основних засобів	Частка основних засобів в активах підприємства	3,49 %
Ліквідність	Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності	1,52
	Абсолютна ліквідність (платоспроможність)	0,33
Оцінка фінансової стійкості	Коефіцієнт фінансової залежності	2,46
	Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	1,46
	Поточна платоспроможність	-20 732 443 грн
Оцінка рентабельності	Рентабельність продукції	15,4 %

Відповідно до аналітичних даних, підприємство забезпечило близько 10% загального обсягу експорту зерна України, що є найвищим показником серед вітчизняних компаній. Серед основних конкурентів компанії на ринку виділяються Louis Dreyfus Company із часткою 7%, Nibulon – 6%, ADM – 5% та Cargill – 4%.

Аналіз таблиці 1.7 свідчить про відносно стабільний фінансовий стан ТОВ «Кернел-Трейд» та достатній рівень ефективності його діяльності. Частка основних засобів в активах підприємства становить 3,49%, що характеризує

структуру активів компанії та свідчить про значну частку оборотних ресурсів у діяльності підприємства. Показники ліквідності демонструють здатність компанії своєчасно виконувати свої поточні зобов'язання. Зокрема, коефіцієнт поточної ліквідності на рівні 1,52 свідчить про достатній обсяг оборотних активів для покриття короткострокових боргів. Показник абсолютної ліквідності становить 0,33, що характеризує наявність у підприємства грошових коштів та їх еквівалентів для часткового негайного погашення поточних зобов'язань.

Оцінка фінансової стійкості показує, що підприємство частково залежить від залучених фінансових ресурсів. Коефіцієнт фінансової залежності становить 2,46, а співвідношення позикових і власних коштів – 1,46, що свідчить про переважання позикового капіталу у структурі фінансування діяльності компанії. Водночас від'ємне значення поточної платоспроможності вказує на наявність певних ризиків у сфері короткострокових розрахунків. Разом із тим рівень рентабельності продукції становить 15,4%, що свідчить про достатньо високу ефективність операційної діяльності підприємства та здатність компанії отримувати стабільний прибуток від реалізації продукції. Загалом результати аналізу підтверджують стабільні позиції ТОВ «Кернел-Трейд» на ринку та ефективність його фінансово-господарської діяльності [5].

Отже, аналіз фінансово-господарської діяльності та виробничих показників ТОВ «Кернел-Трейд» свідчить про стабільний розвиток підприємства та зміцнення його позицій на аграрному ринку України й міжнародному ринку. Компанія демонструє позитивну динаміку доходів, прибутку та активів, що є результатом ефективного управління виробничими, логістичними та фінансовими процесами. Відновлення експортної діяльності, розширення логістичних можливостей та модернізація виробничої інфраструктури сприяли зростанню обсягів реалізації продукції та підвищенню фінансової результативності діяльності підприємства.

1.3 Оцінка ефективності використання ресурсів та виявлення резервів покращення

Ефективність використання ресурсів є одним із ключових факторів забезпечення стабільного розвитку та конкурентоспроможності ТОВ «Кернел-Трейд». Проведений аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства свідчить про достатньо високий рівень результативності використання матеріальних, трудових, фінансових та виробничих ресурсів. Позитивною тенденцією є зростання доходу та чистого прибутку підприємства у 2024 році, що свідчить про ефективне використання виробничих потужностей, розширення експортної діяльності та оптимізацію логістичних процесів. Підприємство демонструє високий рівень рентабельності продукції, що підтверджує ефективність використання ресурсного потенціалу та здатність забезпечувати стабільний фінансовий результат. Ефективність використання основних засобів підприємства характеризується модернізацією виробничих потужностей, оновленням техніки та розвитком портової інфраструктури. Зростання вартості виробничого обладнання та транспортних засобів свідчить про інвестиційну активність компанії та її орієнтацію на підвищення продуктивності праці й зниження виробничих витрат. Раціональне використання фінансових ресурсів підтверджується скороченням чистого боргу, покращенням показників ліквідності та зниженням боргового навантаження. Водночас підприємство продовжує активно використовувати залучені фінансові ресурси для забезпечення операційної діяльності та реалізації інвестиційних проєктів. Важливу роль у підвищенні ефективності діяльності відіграє оптимізація логістичних процесів, використання власної елеваторної та портової інфраструктури, а також впровадження сучасних технологій управління виробництвом і ресурсами. Це дозволяє підприємству мінімізувати витрати на транспортування, зберігання та обробку продукції [7].

Для оцінки результативності діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» важливим є аналіз ефективності використання основних видів ресурсів підприємства.

Рациональне використання виробничих, фінансових, трудових та матеріальних ресурсів забезпечує підвищення продуктивності діяльності, зміцнення фінансової стійкості та покращення конкурентних позицій підприємства на аграрному ринку. З цією метою проведено оцінку ефективності використання ресурсів ТОВ «Кернел-Трейд» (табл. 1.8).

Таблиця 1.8 – Оцінка ефективності використання ресурсів ТОВ «Кернел-Трейд»

Напрямок оцінки	Характеристика ефективності
Використання виробничих ресурсів	Підприємство забезпечує стабільне використання виробничих потужностей та нарощення обсягів реалізації продукції.
Використання основних засобів	Відбувається оновлення техніки, модернізація обладнання та розвиток портової інфраструктури.
Використання фінансових ресурсів	Спостерігається скорочення чистого боргу, покращення ліквідності та фінансової стійкості підприємства.
Використання трудових ресурсів	Підприємство впроваджує сучасні методи управління персоналом та підвищення продуктивності праці.
Логістична ефективність	Наявність власної логістичної та елеваторної інфраструктури дозволяє оптимізувати витрати на транспортування та зберігання продукції.
Інноваційний розвиток	Використовуються сучасні цифрові технології, автоматизація процесів та елементи систем Lean і Kaizen.

Аналіз таблиці 1.8 свідчить про достатньо високий рівень ефективності використання ресурсів ТОВ «Кернел-Трейд». Підприємство активно модернізує виробничу базу, оптимізує фінансові ресурси та вдосконалює логістичні процеси. Впровадження сучасних технологій та систем управління сприяє підвищенню продуктивності праці, скороченню витрат і зміцненню конкурентних позицій компанії на ринку [8].

Аналіз таблиці 2.9 показує, що основні резерви покращення діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» пов'язані з подальшою цифровізацією, автоматизацією виробництва, оптимізацією витрат та підвищенням ефективності управління ресурсами. Реалізація запропонованих заходів сприятиме зміцненню фінансової стійкості підприємства, підвищенню рентабельності діяльності та забезпеченню стабільного розвитку компанії в умовах високої конкуренції та еконо-

Таблиця 1.9 – Основні резерви покращення діяльності ТОВ «Кернел-Трейд»

Резерв покращення	Очікуваний результат
Автоматизація виробничих процесів	Зниження трудомісткості та підвищення продуктивності праці
Впровадження енергозберігаючих технологій	Скорочення енерговитрат і зменшення собівартості продукції
Оптимізація товарних запасів	Зменшення витрат на зберігання та прискорення оборотності коштів
Розвиток цифрових систем управління	Підвищення оперативності прийняття управлінських рішень
Удосконалення управління дебіторською заборгованістю	Покращення платоспроможності та фінансової стійкості
Підвищення кваліфікації персоналу	Зростання ефективності праці та якості виконання робіт
Розширення експортних можливостей	Збільшення доходів та зміцнення позицій на міжнародних ринках

мічної нестабільності [9].

Для більш детальної оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» доцільно проаналізувати динаміку основних показників рентабельності, ліквідності та ділової активності підприємства. Такі показники дозволяють визначити рівень ефективності використання ресурсів, оцінити фінансову стійкість компанії та виявити резерви подальшого покращення діяльності підприємства. Основні аналітичні показники діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» наведено у таблиці 1.10.

Таблиця 1.10 – Показники ефективності діяльності ТОВ «Кернел-Трейд»

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Рентабельність активів, %	9,8	8,6	9,0
Рентабельність власного капіталу, %	33,2	25,1	29,0
Рентабельність продажу, %	7,6	7,0	6,0
Коефіцієнт автономії	0,29	0,54	0,41
Коефіцієнт фінансової залежності	2,38	1,85	2,00
Оборотність активів	1,29	1,22	1,52
Оборотність дебіторської заборгованості	6,1	5,8	6,5
Оборотність товарних запасів	4,3	4,0	4,8

Аналіз таблиці 1.10 свідчить про достатньо високий рівень ефективності діяльності ТОВ «Кернел-Трейд». У 2024 році спостерігається покращення показників рентабельності активів і власного капіталу порівняно з 2023 роком, що свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів підприємства. Водночас рентабельність продажу дещо знизилася через зростання собівартості продукції та логістичних витрат.

Показники фінансової стійкості свідчать про достатній рівень автономії підприємства, хоча компанія продовжує використовувати значний обсяг позикового капіталу для фінансування діяльності. Зростання оборотності активів, дебіторської заборгованості та товарних запасів у 2024 році підтверджує підвищення ділової активності підприємства та покращення ефективності управління оборотними ресурсами [10].

Для комплексної оцінки фінансово-господарської діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» доцільно також проаналізувати показники ділової активності, ефективності використання основних засобів та оцінити сильні й слабкі сторони підприємства. Такий аналіз дозволяє визначити рівень конкурентоспроможності компанії та окреслити перспективи її подальшого розвитку (табл. 1.12).

Таблиця 1.12 – Показники ділової активності ТОВ «Кернел-Трейд»

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Оборотність активів, разів	1,29	1,22	1,52
Оборотність дебіторської заборгованості, разів	6,1	5,8	6,5
Оборотність кредиторської заборгованості, разів	4,7	4,5	5,1
Оборотність товарних запасів, разів	4,3	4,0	4,8
Тривалість операційного циклу, днів	83	91	76

Аналіз таблиці 1.12 свідчить про покращення показників ділової активності ТОВ «Кернел-Трейд» у 2024 році. Зростання оборотності активів і товарних запасів вказує на підвищення ефективності використання ресурсів підприємства. Скорочення тривалості операційного циклу до 76 днів свідчить про прискорення обороту капіталу та підвищення ефективності управління оборо-

тними активами [11].

Для оцінки ефективності використання виробничого потенціалу підприємства важливим є аналіз показників використання основних засобів та продуктивності праці. Це дозволяє визначити рівень технічного забезпечення підприємства та результативність використання трудових ресурсів (табл. 1.13).

Таблиця 1.13 – Показники ефективності використання основних засобів і трудових ресурсів ТОВ «Кернел-Трейд»

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Фондовіддача, грн	1,30	1,22	1,48
Фондоозброєність праці, тис. грн/особу	875	910	987
Продуктивність праці, тис. грн/особу	1 540	1 480	1 765
Коефіцієнт зносу основних засобів, %	41	43	39
Коефіцієнт оновлення основних засобів, %	8	11	16

Аналіз таблиці 1.13 показує, що у 2024 році ТОВ «Кернел-Трейд» підвищило ефективність використання основних засобів та трудових ресурсів. Зростання фондовіддачі та продуктивності праці свідчить про покращення результативності виробничої діяльності підприємства. Водночас зниження коефіцієнта зносу та підвищення коефіцієнта оновлення основних засобів підтверджують активне оновлення матеріально-технічної бази компанії [12].

Для узагальнення результатів аналізу діяльності підприємства доцільно провести SWOT-аналіз, який дозволяє визначити сильні та слабкі сторони підприємства, а також можливості й загрози зовнішнього середовища (табл. 1.14).

SWOT-аналіз ТОВ «Кернел-Трейд» свідчить про наявність значного потенціалу розвитку підприємства завдяки його сильним ринковим позиціям, сучасній інфраструктурі та високому рівню експорту продукції. Водночас діяльність компанії залежить від зовнішньоекономічної ситуації, світових цін та логістичних ризиків. Використання можливостей цифровізації, міжнародного партнерства та модернізації виробництва дозволить підприємству зміцнити

Таблиця 1.14 – SWOT-аналіз ТОВ «Кернел-Трейд»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Лідерські позиції на аграрному ринку	Залежність від зовнішніх ринків збуту
Розвинена логістична інфраструктура	Висока чутливість до коливань світових цін
Власні елеваторні та портові потужності	Значний рівень залученого капіталу
Високий рівень експорту продукції	Вплив воєнних ризиків на діяльність
Сучасні технології виробництва	Значні витрати на логістику
Можливості	Загрози
Розширення міжнародних ринків збуту	Посилення конкуренції на світовому ринку
Впровадження цифрових технологій	Валютні та інфляційні ризики
Розвиток переробки продукції	Логістичні обмеження
Залучення міжнародних інвестицій	Нестабільність світової економіки
Підвищення енергоефективності	Зростання вартості ресурсів

конкурентні переваги та забезпечити стабільний розвиток у майбутньому.

Разом із позитивними тенденціями було виявлено окремі резерви покращення діяльності підприємства. До основних резервів підвищення ефективності використання ресурсів належать:

- подальша автоматизація виробничих і логістичних процесів;
- зниження енергоємності виробництва та впровадження енергозберігаючих технологій;
- оптимізація структури товарних запасів і скорочення непродуктивних витрат;
- підвищення ефективності використання оборотних коштів;
- подальший розвиток системи мотивації персоналу та підвищення продуктивності праці [13].

Отже, результати оцінки свідчать про достатньо високий рівень ефективності використання ресурсів ТОВ «Кернел-Трейд». Водночас реалізація виявлених резервів дозволить підприємству підвищити результативність виробничо-господарської діяльності, зміцнити фінансову стійкість та забезпечити подальше зростання конкурентоспроможності на внутрішньому й міжнародному ринках.

2 РЕКОМЕНДАЦІЙНА ЧАСТИНА

2.1 Розробка та обґрунтування організаційно-технічних заходів

Виникнення і розвиток онлайн-торгівлі безпосередньо пов'язані з появою і зростанням глобального проникнення Інтернету. Створення і розвиток комп'ютерних мереж у ХХ ст. призвели до суттєвих змін у житті сучасного суспільства, зокрема до формування інформаційного (постіндустріального) суспільства та інформаційної економіки. Динаміка зростання кількості користувачів Інтернету у світі представлена на рисунку 2.1.

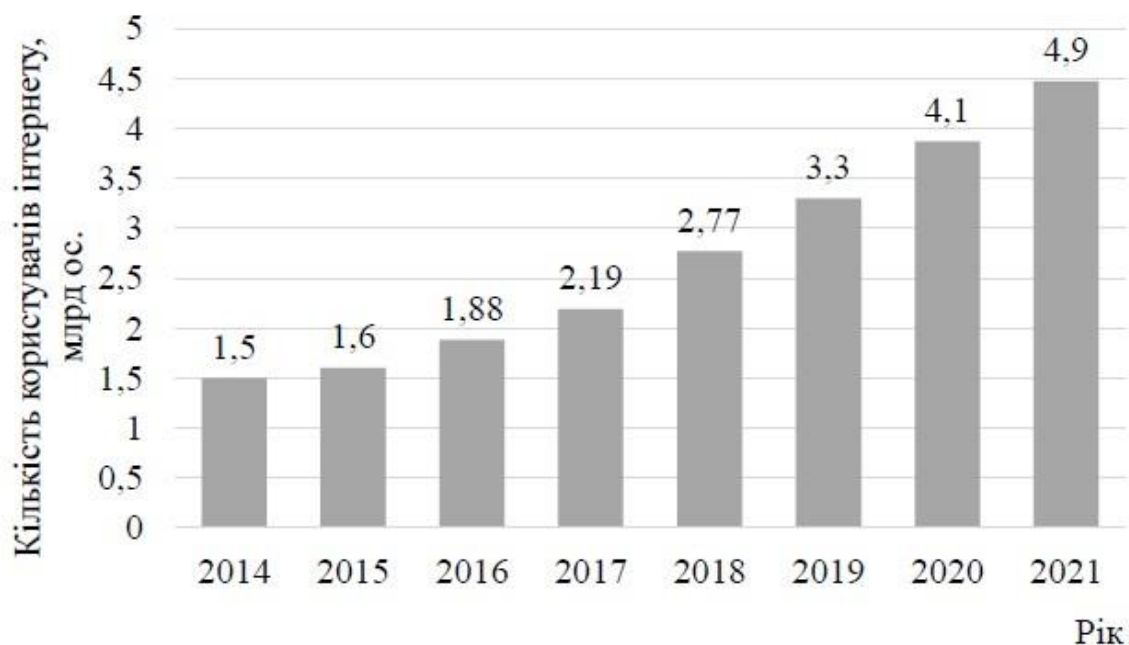

Рисунок 2.1 – Динаміка кількості користувачів Інтернету у Світі, млрд осіб

Високий рівень проникнення Інтернету суттєво впливає на розширення масштабів електронної торгівлі товарами й послугами. Цей сектор демонструє активний розвиток, навіть у контексті політичних та економічних викликів, характерних для окремих регіонів. З 2021 року частка онлайн-покупок у роздрібній торгівлі збільшується в середньому на 0,32% щорічно. Це підкреслює необхідність для ритейлерів інвестувати у розвиток цифрових платформ, щоб залишатися конкурентоспроможними в сучасних умовах [14]. На рисунку 2.2

наведена динаміка частки онлайн транзакцій за останні 5 років.

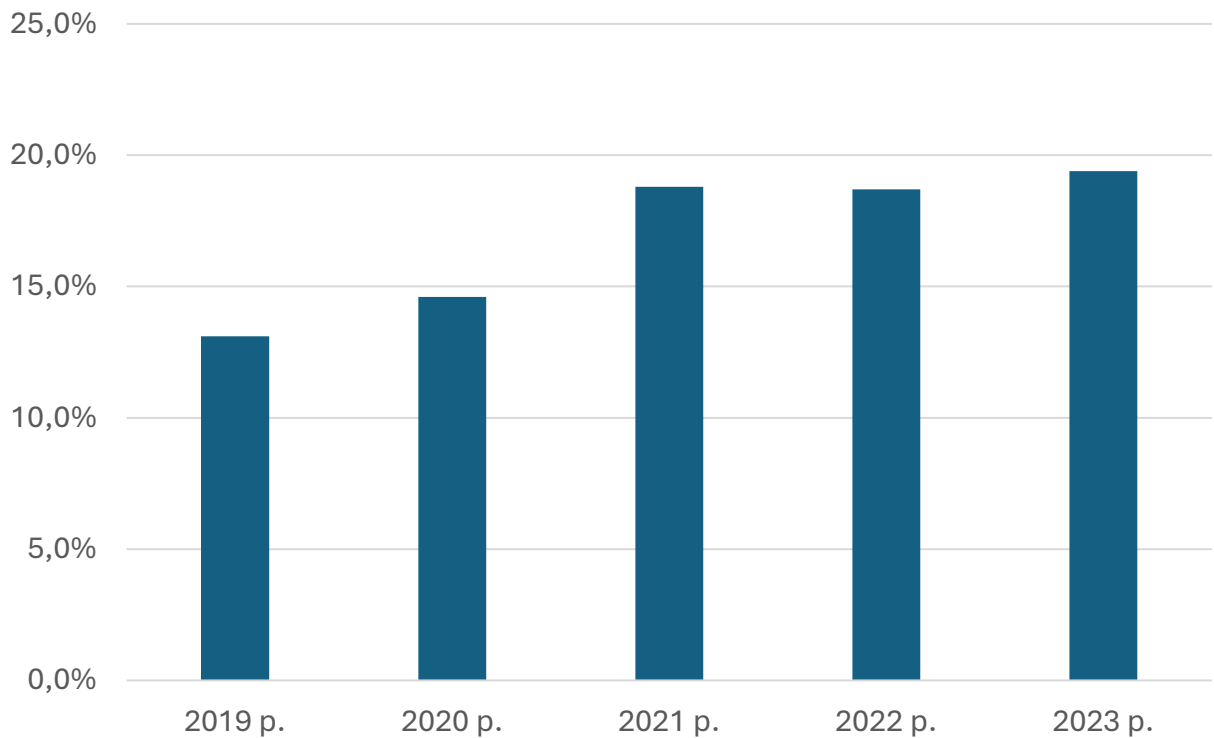

Рисунок 2.2 – Динаміка частки онлайн-торгівлі у світовому обсязі роздрібної торгівлі, %

За оцінками експертів, у період 2024-2027 років обсяг продажів продовжуватиме збільшуватися із середньорічним темпом зростання 7,8%, що дозволить досягти \$8 трлн. Це більш ніж удвічі перевищуватиме доходи традиційних магазинів, підкреслюючи вигідність електронної комерції для ритейлерів у глобальному масштабі.

Слід зауважити, що в країнах із низьким рівнем доходу частка користувачів, які здійснюють покупки через Інтернет, значно менша. Це вказує на необхідність не лише забезпечення доступу до глобальної мережі, а й розвитку інших складових, що сприяють готовності до електронної комерції [15].

Електронна комерція за останні десятиліття стала невід’ємною частиною економіки майже кожної країни світу. Китай утримує провідні позиції на глобальному ринку онлайн-торгівлі, входячи до трійки країн з найвищим обсягом продажів у сегменті B2C разом зі США та Великобританією. Водночас індійський ринок, хоча й не входить до ТОП-10, демонструє один із найшвидших

темпів зростання у світі.

Ключовими факторами, що впливають на зростання популярності товарів в онлайн-продажах, є:

1) приваблива ціна. Споживачі надають перевагу товарам у середньому ціновому сегменті, вартість яких зазвичай не перевищує \$800;

2) універсальність. Продукти, такі як навушники, електронні книги, комп'ютерна техніка та програмне забезпечення (рис. 2.3), мають значно більший попит, оскільки їхня цільова аудиторія охоплює широкий спектр споживачів, незалежно від статі, віку, фізичних чи психологічних особливостей.

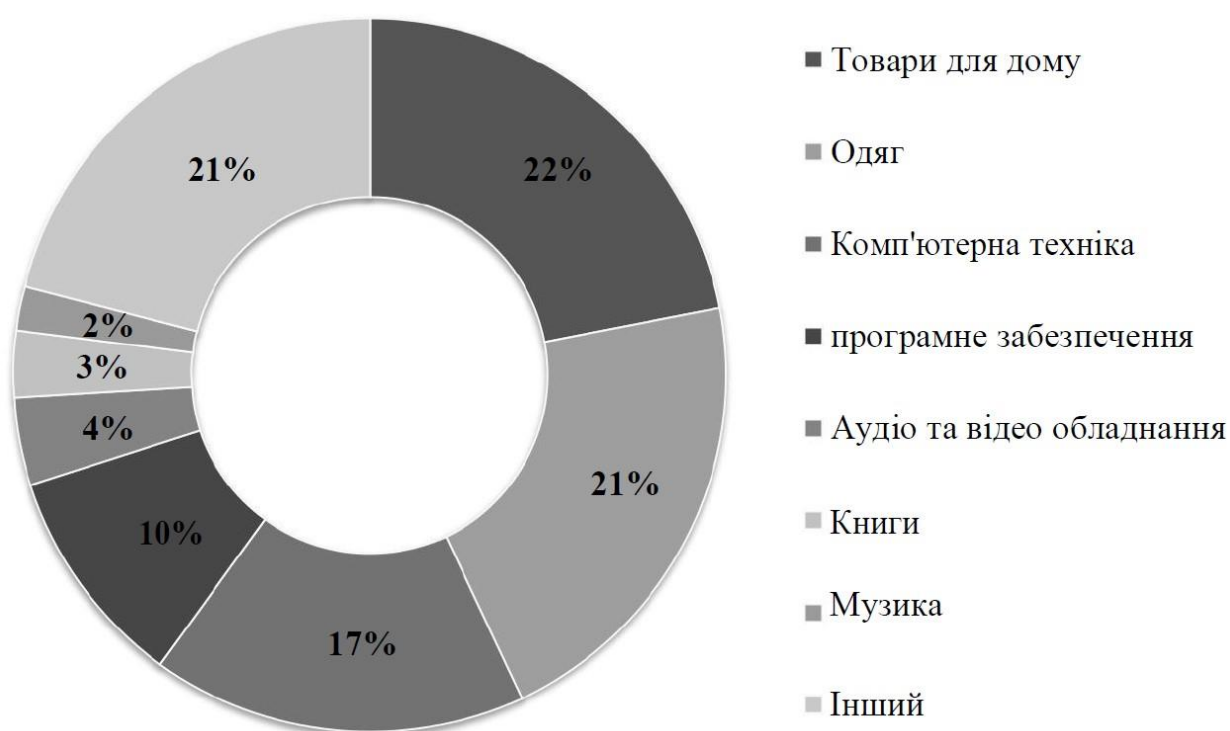

Рисунок 2.3 – Товарна структура онлайн-покупок у світі, 2023 р., %

Онлайн-торгівля в Україні є одним із найбільш динамічно зростаючих сегментів економіки. Протягом останніх восьми років цей ринок демонстрував середньорічний приріст на рівні 26%. У 2021 році інтерес українців до покупок через Інтернет значно зріс після спаду, який спостерігався роком раніше. За підсумками 2021 року обсяг онлайн-продажів зріс на 41%, досягнувши 4 млрд грн, а прогнозовані показники на 2022 рік становлять 5 млрд грн. Частка онлайн-покупок у загальному роздрібному товарообігу України сягнула близько

3,3%, а в сегменті непродовольчих товарів (без врахування продажів бензину та автомобілів) – 8,5% [16].

Основними товарами, які продаються на ринку України в Інтернет-магазинах, є: побутова техніка та електроніка, одяг та взуття, автозапчастини та аксесуари, парфумерія та косметика та інші товари (рис. 2.4).

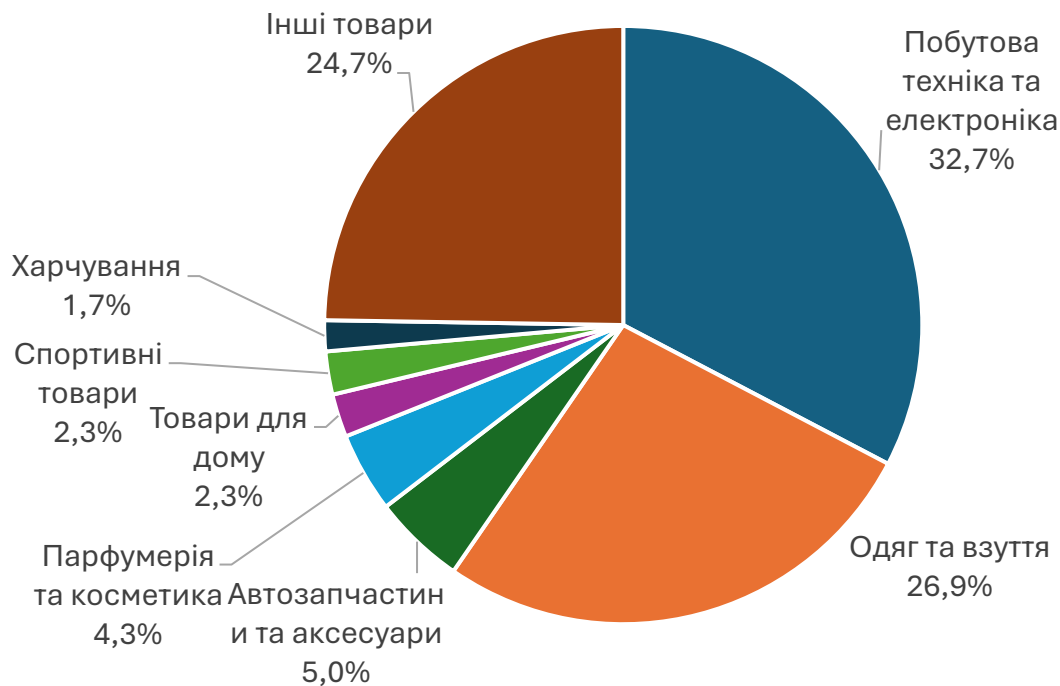

Рисунок 2.4 – Структура товарного ринку онлайн-торгівлі в Україні

У 2023 році найбільше зростання кількості Інтернет-магазинів спостерігалося в сегменті великих Інтернет-магазинів (+25%), які, незважаючи на невелику кількість (50 організацій), генерують близько 33% загального товарообігу в секторі. Крім того, великі офлайн-ритейлери, які почали активно розвивати електронні канали продажу як менш дорогі в зміненому макросередовищі, поступово витісняють менших онлайн-гравців. Середні магазини також дотримуються цієї стратегії. Найуспішніший може перейти в іншу вагову категорію [17].

Підсумовуючи, хотілося б відзначити наступне: онлайн-торгівля є одним із найбільш технологічних ринків у світі, який динамічно розвивається. Стрімке зростання ринку онлайн-торгівлі пов'язане, насамперед, із досить швидким

глобальним розширенням ширококутового (фіксованого та мобільного) доступу до Інтернету.

На підставі виконаного аналізу онлайн-торгівлі з метою поліпшення якості комерційної діяльності торговельного підприємства пропонується переробка сайту ТОВ «Кернел-Трейд» та створення на його основі Інтернет-магазину.

Створення Інтернет-магазину вимагає додаткових грошей у зв'язку з наступними витратами:

1) одноразові витрати – сума вкладень на розробку сайту Інтернет-магазину становить 450 тис. грн;

2) запуск сайту Інтернет-магазину, покупка партії товару чи організація певного сервісу не потребує додаткових витрат, адже товар вже є, а ТОВ «Кернел-Трейд» використовує метод прямих продажів (прямий маркетинг);

3) поточні витрати – рекламні послуги з Інтернет-маркетингу – 60000 грн в місяць, тобто 720 тис. грн на рік, та зарплата маркетолога, який буде підтримувати сайт, - 54 тис. грн на місяць.

Отже, необхідні інвестиції в необоротні активи – 300 тис. грн.

Джерелом фінансування є власні кошти у вигляді нерозподіленого прибутку звітного року.

Створення Інтернет-магазину на базі сайту дозволить збільшити обсяги збуту продукції на 5 – 10%. Приймемо в роботі мінімальну величину – 5,0%.

Окрім збільшення обсягів збуту продукції, створення Інтернет-магазину призведе до наступних наслідків:

1. Зменшення часу, необхідного клієнту компанії на здійснення замовлення, і відповідно, зменшення рівня збутових витрат на 2-5%.

2. Підвищення якості інформації, необхідної для прийняття рішень (з таких питань, як ціноутворення, наявність товару, час доставки, і іншим, що мають вагоме значення для клієнтів).

3. Скорочення часу доставки товарів, і відповідно, транспортних витрат на 4-6%.

4. Забезпечення наявності запасів товарів, що користуються найбільшим

попитом у клієнтів, та оптимізації витрат формування запасів, і відповідно, складських витрат на 5-10%.

5. Збільшення точності та удосконалення доступу до інформації про контакти клієнтів з компанією, і відповідно, зниження витрат інформаційної підтримки бізнес-процесів на 8-12%.

Характерною рисою Інтернет-магазину є повна автоматизація системи обробки замовлень, завдяки чому можна працювати індивідуально з кожним зареєстрованим клієнтом.

3.2 Проектні витрати

Досягнення поставлених завдань за рахунок створення Інтернет-магазину в умовах ТОВ «Кернел-Трейд» призведе до зміни витрат.

Як вже було зазначено у попередньому параграфі, за рахунок удосконалення організації он-лайн торгівлі товарами, відбудеться економія за наступними видами витрат:

1) збутові витрати, які у складі операційних витрат становлять 12,2%, їхня сума скорочується на 5%

$$ЗВ = 78763584 \times 0,122 \times 0,95 = 9128699,4 \text{ тис. грн,}$$

де 78763584 – операційні витрати у звітному році, тис. грн;

2) транспортні витрати, які у складі операційних витрат становлять 8,9%, їхня сума скорочується на 2,5%

$$ЗВ = 78763584 \times 0,089 \times 0,975 = 6834710,0 \text{ тис. грн;}$$

3) складові витрати, які у складі операційних витрат становлять 7,5%, їхня сума скорочується на 3,5%

$$ЗВ = 78763584 \times 0,089 \times 0,965 = 5700514,4 \text{ тис. грн;}$$

4) витрати інформаційної підтримки бізнес-процесів, які у складі операційних витрат становлять 2,5%, їхня сума скорочується на 8%

$$ЗВ = 78763584 \times 0,025 \times 0,92 = 1811562,4 \text{ тис. грн.}$$

Результати розрахунків проєктної економії операційних витрат без урахування додаткових витрат, пов'язаних із створенням Інтернет-магазину, та зростання обсягів збуту товарів, представлені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Проєктні операційні витрати

Статті витрат	Звіт	Проєкт	Відхилення, ±	
			абс.	відн., %
Збутові витрати	9609157,2	9128699,4	-480457,9	-5,0
Транспортні витрати	7009959,0	6834710,0	-175249,0	-2,5
Складські витрати	5907268,8	5700514,4	-206754,4	-3,5
Витрати інформаційної підтримки бізнес-процесів	1969089,6	1811562,4	-157527,2	-8,0
Інші витрати	54268109,4	54268109,4	0,0	0,0
Всього	78763584,0	77743595,6	-1019988,4	-1,3

Отже, відносний коефіцієнт умовної економії за операційними витратами становить 0,987, тобто скорочення витрат дорівнює 1,3%.

Проте необхідно врахувати додаткові витрати, які пов'язані із створенням Інтернет-магазину: амортизаційні відрахування нематеріальних активів та рекламні платежі на підтримку сайту Інтернет-магазину.

Створення Інтернет-магазину призведе до збільшення суми амортизаційних відрахувань. Підприємство використовує метод рівномірної (лінійної) амортизації, який передбачає перенесення балансової вартості основних засобів та нематеріальних активів на собівартість продукції, яка виробляється, протягом амортизаційного періоду (нормативного строку служби) засобів праці за однаковими нормами амортизаційних відрахувань.

Інтернет-магазин є авторським правом на комп'ютерну програму та згідно ст. 138 Податкового Кодексу України від 02.12.2010 р. відноситься до 5 групи нематеріальних активів, за якої припустимий термін корисного використання становить 2 роки. Придбані нематеріальні активи зараховуються на баланс

платника податку за первісною вартістю [18]. Було прийнято, що строк корисного використання Інтернет-магазину становить 2 роки і саме протягом цих років буде нараховуватись амортизація, отже, норма амортизації складає 25%, а додаткова річна сума амортизаційних відрахувань

$$AB = \frac{450}{2} = 225,0 \text{ тис. грн.}$$

Також потрібно врахувати додаткові витрати на рекламу Інтернет-магазину, які становлять 60 тис. грн щомісячно, тобто додатково 720 тис. грн/рік.

Зарплата маркетологів становить 54 тис. грн. на місяць, тобто щорічні витрати

$$ЗП = 54 \times 3 \times 12 = 1944 \text{ тис. грн.}$$

Єдиний соціальний внесок – це 22% від заробітної плати, отже:

$$ЄСВ = 1944 \times 0,22 = 427,7 \text{ тис. грн.}$$

При зміні обсягів реалізації продукції на 5,0% постійні витрати залишаються на рівні звітного року, а змінні виростуть пропорційно зросту продажу товарів [19]. В загальному випадку витрати на одиницю продукції за будь-якою статтею калькуляції після зміни обсягу реалізації розраховуються за формулою

$$a_1 = \frac{a_0 \times \alpha}{I_q} + a_0 \times (1 - \alpha), \quad (2.1)$$

де a_0 – витрати за будь-якою статтею калькуляції на одиницю продукції у звітному періоді;

α – частка постійних витрат за будь-якою статтею калькуляції;

I_q – індекс зміни обсягу реалізації продукції.

Темп росту збуту товарів за проєктом становить 1,075. Частка змінних витрат у операційних витратах за даними звітного року становить 82%. Відповідно, витрати на реалізацію товарів становлять

$$C = (77743595,6 \times 0,82 \times 1,05 + 77743595,6 \times 0,18) + 225 + 720 + 1944 + 427,7 = 80934399,7 \text{ тис. грн.}$$

Зростання операційних витрат у порівнянні із звітним роком становить 2170814,7 тис. грн, що пояснюється збільшенням обсягів збуту продукції за проєктом на 5,0%, при цьому ріст операційних витрат – 2,8%. Позитивним є більш високий темп зростання реалізованої продукції та доходу ніж операційних витрат.

2.3 Проєктні техніко-економічні показники

В результаті створення Інтернет-магазину реалізована продукція за проєктом зростає на 5,0% та становить

$$РП = 90926416 \times 1,05 = 95472736,8 \text{ тис. грн,}$$

де 90 926 416 – реалізована продукція у звітному році, тис. грн.

Створення Інтернет-магазину призведе до зміни вартості оборотних коштів у вигляді товарних запасів.

За проєктом середньорічна вартість оборотних коштів, з одного боку, скорочується на 1,3% за рахунок:

- скорочення терміну оборотності запасів;
- зниження рівня неліквідних запасів на складі;
- зниження транспортних витрат;
- скорочення витрат інформаційної підтримки бізнес-процесів.

З іншого боку, зростання обсягів збуту товарів на 5,0% призведе до відповідного збільшення суми оборотних коштів, додаткова сума яких становить

$$INV_{OK} = 18943003,3 \times (1,05 - 1) = 947150,2 \text{ тис. грн,}$$

де 18 943 003,3 – сума нормованих обігових коштів у звітному періоді, тис. грн;

1,05 – коефіцієнт зміни обсягу продажу товарів.

Додамо цю суму до середньорічної вартості нормованих оборотних коштів у звітному році

$$НОК = (18943003,3 + 947150,2) \times 0,987 = 19632476,0 \text{ тис. грн,}$$

де 0,987 – індекс скорочення вартості оборотних коштів.

Розрахуємо показники ефективності використання оборотних коштів:

1) коефіцієнт оборотності товарних запасів

$$K_{об} = \frac{95472736,8}{19632476,0} = 4,9 \text{ об./рік,}$$

де 95472736,8 – реалізована продукція, тис. грн;

2) тривалість одного обороту

$$T_{об} = \frac{365}{4,9} = 75,1 \text{ днів.}$$

У проєктному році значення цих показників покращились в порівнянні зі звітним роком. Коефіцієнт оборотності виріс на 0,1 об./рік (+1,3%), а тривалість одного обороту зменшилась на 0,9 дні (-1,3%).

Прискорення оборотності товарних запасів зумовлює:

- збільшення реалізованої продукції на кожну грошову одиницю поточних витрат;

- вивільнення частини коштів і завдяки цьому створення додаткових резервів для збільшення реалізованої продукції на загальну суму

$$\Delta OK = \frac{954722736,8}{365} \times 0,9 = 257577,5 \text{ тис. грн.}$$

На підставі проведеного дослідження можна зробити висновок про значне поліпшення використання товарних запасів у проєктному році.

Вартість основних засобів за проєктом не змінюється, тому фондівіддача виросте пропорційно збільшенню виручці

$$F_{в} = \frac{95472736,8}{61275588} = 1,56 \text{ грн/грн.}$$

Чисельність персоналу зростає на 3 маркетологів, тому та продуктивність праці становитиме

$$Пп = \frac{95472736,8}{51519} = 1853,2 \text{ тис. грн/особу,}$$

де 61275588 – середньорічна вартість основних засобів, тис. грн;

51519 – середньооблікова чисельність персоналу.

Прибуток від реалізації продукції є підсумковим показником господарської діяльності на будь-якому підприємстві. Визначимо розмір прибутку від реалізації продукції, отриманого підприємством в проєктному періоді

$$\Pi = 95472736,8 - 80934399,7 = 14538337,1 \text{ тис. грн},$$

де 95472736,8 – проєктний дохід, тис. грн;

80934399,7 – проєктні операційні витрати, тис. грн.

Створення Інтернет-магазину дозволить збільшити прибуток ТОВ «Кернел-Трейд» на 2 375 505,1 тис. грн або на 19,5%.

Ефективність за витратами визначається за допомогою показника витрат на 1 грн реалізованої продукції, який розраховується як відношення собівартості до реалізованої продукції

$$B_{\text{грн}} = \frac{80934399,7}{95472736,8} \times 100 = 84,8 \text{ коп./грн};$$

де 80934399,7 – проєктні операційні витрати, тис. грн;

95472736,8 – проєктний дохід, тис. грн.

Рентабельність визначається за допомогою наступних відносних показників:

1) рентабельність продаж

$$R_{\text{пр}} = \frac{14538337,1}{95472736,8} \times 100\% = 15,2\%;$$

2) рентабельність продукції

$$R_{\text{п}} = \frac{14538337,1}{80934399,7} \times 100\% = 18,0\%.$$

Результати розрахунку проєктних техніко-економічних показників ТОВ «Кернел-Трейд» приведені в таблиці 2.2.

Витрати на 1 грн реалізованої продукції зменшились на 2,1%. Отримане значення значно менше за одиницю, що свідчить про ефективність управління витратами на підприємстві.

Показник рентабельності продукції ТОВ «Кернел-Трейд» значно виріс. Значення показника (15,2%) є достатньо великим для підприємства.

Таблиця 2.2 – Проєктні техніко-економічні показники

Показник	Од. ви- міру	Звіт	Проєкт	Відхилення, ±	
				абс.	відн., %
Реалізована продукція	тис. грн	90926416	95472736,8	4546320,8	5,0
Середньорічна вартість основних засобів	тис. грн	61275588	61275588	0,0	0,0
Фондовіддача	грн/грн	1,48	1,56	0,1	5,0
Середньорічна вартість товарних запасів	тис. грн	18943003,3	19632576,0	689572,7	5,0
Коефіцієнт оборотності товарних запасів	об./рік	4,8	4,9	0,1	1,3
Тривалість одного обороту	дні	76,0	75,1	-1,0	-1,3
Середньооблікова чисельність персоналу	осіб	51516	51519	3	0,01
Продуктивність праці	тис. грн/особу	1765,0	1853,2	88,1	5,0
Собівартість реалізованої продукції	тис. грн	78763584	80934399,7	2170815,7	2,8
Прибуток від реалізації продукції	тис. грн	12162832	14538337,1	2375505,1	19,5
Витрати на 1 грн реалізованої продукції	коп./грн	86,6	84,8	-1,9	-2,1
Рентабельність продажу	%	13,4	15,2	1,9	
Рентабельність продукції	%	15,4	18,0	2,5	

Рентабельність продажу за проєктом значно покращилась – з 15,47% до 18,0%, що характеризує зростання ефективності збутової діяльності ТОВ «Кернел-Трейд».

Отже, можна зробити висновок про те, що створення Інтернет-магазину дозволить суттєво збільшити прибуток від продажу товарів на 19,5%, а показники рентабельності значно покращать свої значення. Отримання суттєвого прибутку відбулося би при зростанні реалізації продукції на 10% та вище, такі зміни плануються фірмою на другий рік реалізації проєкту.

2.4 Економічне обґрунтування запропонованих заходів

Основні показники ефективної реалізації проєкту по створенню Інтернет-магазину в ТОВ «Кернел-Трейд» наступні:

1. Підвищення результативності роботи співробітників організації.
2. Усунення клієнтських втрат.
3. Залучення нових клієнтів.
4. Усунення недоліки управління логістичною системою.

З урахуванням умов підприємницької діяльності основні методичні положення визначення доцільності інвестицій того або іншого господарського суб'єкта повинні знайти своє віддзеркалення в розробленій системі розрахунків і логічних дій, які діють поетапно, в певній послідовності [20].

На першому етапі проводиться розрахунок початкових на основі дійсних цифрових даних за усіма елементами, що входять до складу початкових капітальних вкладень та початкового прибутку підприємства.

Витрати на створення Інтернет-магазину становлять 450 тис. грн, а на поповнення обігових коштів – 947 600,2 тис. грн. Отже, загальна сума інвестицій складає за проєктом

$$INV = 450 + 947150,2 = 947600,2 \text{ тис. грн.}$$

Для фінансування проєкту буде використаний власний капітал у вигляді нерозподіленого прибутку звітного року, який становить 37 472 630,2 тис. грн.

Реалізація проєкту розрахована на 2 роки, протягом яких передбачається повна окупність вкладених коштів, отримання додаткового прибутку, а після здійснення проєкту – проведення подальших робіт з удосконалення Інтернет-магазину.

Ефективність інвестиційного проєкту оцінюється шляхом порівняння грошових потоків з вихідним обсягом інвестицій, отримані значення показника чистого прибутку до амортизації, відсотків та податку на прибуток необхідно перерахувати в величину грошового потоку.

Виконаємо оцінку ефективності запропонованого інвестиційного проєкту за традиційною схемою.

Другий етап передбачає визначення очікуваних та безпечних грошових потоків на кожний рік розрахункового періоду з урахуванням усіх видів прибутків підприємства, суми амортизаційних відрахувань і чинника еквівалента упевненості, абсолютне значення якого з кожним роком зменшується [21].

За проєктом зростання прибутку від реалізації продукції становить 2 375 505,1 тис. грн. Відрахуємо з цієї величини суму податку на прибуток, який встановлений за діючим законодавством в розмірі 18% та знайдемо приріст чистого прибутку підприємства за проєктом

$$\Delta\P_{\text{ч}} = 2375505 \times (1 - 0,18) = 1947914,2 \text{ тис. грн.}$$

Амортизаційні відрахування були визначені в параграфі 2.2 цієї роботи і складають 225 тис. грн. Залишкова вартість нематеріальних активів на кінець останнього, другого року здійснення проєкту відсутня.

Грошовий потік за 1 рік реалізації проєкту дорівнює

$$\Gamma\P_1 = 1947914,2 + 225,0 = 4323644,3 \text{ тис. грн.}$$

В грошовий потік другого року додаємо суму вивільнених оборотних коштів

$$\Gamma\P_2 = 1947914,2 + 225,0 + 947150,2 = 5270794,5 \text{ тис. грн.}$$

Третій етап – встановлення сучасної вартості майбутніх грошових потоків з використанням ставки дисконтування.

Ставка дисконтування – процентна ставка, яка характеризує норму прибутку, тобто відносний показник мінімального щорічного прибутку інвестора, на якого він розраховує [22].

Вартість капіталу проєкту прийнята на рівні 21% – це середня відсоткова ставка за банківськими кредитами.

Множник дисконтування був нами отриманий за формулою

$$MD = \frac{1}{(1+r)^k}, \quad (2.2)$$

де r – ставка дисконту, частка одиниці;

k – номер періоду, в який розглядається грошовий потік.

Сучасна вартість майбутніх грошових потоків за даними проєкту

$$PV = \frac{4323644,3}{(1+0,21)^1} + \frac{5270794,5}{(1+0,21)^2} = 7173283,3 \text{ тис. грн.}$$

Четвертий етап – розрахунки чистої сучасної вартості (NPV) грошових потоків і оцінка доцільності інвестицій з урахуванням ризику і (або) інфляції.

Чиста сучасна вартість – різниця між початковими інвестиціями і сучасною вартістю майбутніх грошових потоків

$$NPV = -947600,2 + 7173283,3 = 6225683,1 \text{ тис. грн.}$$

Оскільки отримане значення значно вище нуля, проєкт можна визнати за економічно доцільний.

Внутрішня ставка прибутковості від впровадження інвестицій була встановлена методом підбору, тобто це така ставка дисконтування, за якої чиста поточна вартість дорівнює нулю. За даними проєкту цей показник складає 456,3%. Внутрішня ставка прибутковості перевищує ставку дисконтування, яка за проєктом складає 21%.

Умовою ефективності інвестицій також є те, що розрахований період окупності повинен бути менше прийнятного для підприємства періоду окупності. Приймаємо умовно термін життя проєкту – 2 роки, протягом яких підприємство дістає можливість покращити своє фінансове положення за рахунок підвищення прибутку від реалізації продукції.

Дисконтований період окупності склав

$$DPB = \frac{777214,5}{947600,2} = 0,27 \text{ років.}$$

Дисконтований період окупності за проєктом складає менше 1 року, що також менше терміну реалізації проєкту (2 роки).

Індекс прибутковості розраховується як відношення суми дисконтованих грошових потоків до величини початкових інвестицій

$$PI = \frac{7173283,3}{947600,2} = 7,6.$$

Результати розрахунків приведені в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Оцінка доцільності інвестицій, тис. грн

Показники	Роки реалізації проєкту		
Інвестиції	-947 600,2		
Приріст прибутку від реалізації продукції		2 375 505,1	2 375 505,1
Приріст чистого прибутку		1 947 914,2	1 947 914,2
Амортизаційні відрахування		225,0	225,0
Вивільнення оборотних коштів			947 150,2
Грошовий потік	-947 600,2	4 323 644,3	5 270 794,5
Множник дисконтування	1,000	0,826	0,683
Дисконтований грошовий потік	-947 600,2	3 573 259,8	3 600 023,5
Накопичений грошовий потік	-947 600,2	2 625 659,6	6 225 683,1
Чиста сучасна вартість	6 225 683,1		
Внутрішня норма прибутковості	456,3%		
Дисконтований період окупності	0,27 років		
Індекс прибутковості	7,6 грн/грн		

Одержана в правому нижньому кутку таблиці 2.4 величина чистої сучасної вартості (6 225 683,1 тис. грн) є позитивною, отже, здійснювати проєкт економічно доцільно. Виконані розрахунки дозволяють зробити висновок про те, що слід визнати даний проєкт щодо створення Інтернет-магазину за ефективний і рекомендувати його до упровадження в умовах ТОВ «Кернел-Трейд».

Отримані результати свідчать, що:

- чиста сучасна вартість більше нуля;
- внутрішня ставка прибутковості більше ставки дисконтування;
- період окупності інвестицій менше терміну життя проєкту;
- індекс прибутковості більше одиниці.

3 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЗАХИСТ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Державна політика в області охорони праці базується на пріоритеті життя і здоров'я працівників, повної відповідальності роботодавця за створення безпечних і здорових умов праці, соціального захисту працівників, повного відшкодування збитків особам, які потерпіли від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, використання економічних методів управління, виконання нормативів охорони праці незалежно від форм власності і видів діяльності підприємства.

Підприємство зобов'язано забезпечити належним технічним устаткуванням усі місця й створювати на них умови роботи, відповідні до правил охорони праці. Такі правила (єдині для всіх галузей народного господарства або міжгалузеві) відповідно до основ законодавства України затверджуються Радою Міністрів [23].

В даному розділі виконано розробку та економічне обґрунтування напрямів покращення техніко-економічних показників роботи підприємства ТОВ «Кернел-Трейд», питання техніки безпеки та пожежної профілактики, а також захисту навколишнього середовища.

3.1 Загальна характеристика умов праці

Виробнича санітарія висуває санітарно-гігієнічні вимоги до робочого місця – до умов праці, мікроклімату, концентрації шкідливих речовин у повітрі робочої зони, шуму та вібрації, іонізації повітря та дії електромагнітних або інших видів випромінювань, вимоги до освітленості приміщень.

Будівля, в якій розташований економічний відділ, цегельна чотириповерхова, відділ розташований на першому поверсі, що відповідає вимогам ДСанПІН 3.3.2.007-98 [24]. Загальна площа відділу складає 36 м², висота приміщення 4 м, де працює 6 людей. Площа та об'єм приміщення відділу на кожного працюючого складає 6 м² і 24 м³, що відповідає нормам [24].

Внутрішній інтер'єр приміщення без недоліків. Кімната має 1 вікно площею 180x150 см, яке має непрозорі завіски, орієнтація вікон на північ, що рекомендовано для приміщення з ПК; стіни кабінету оздоблені несинтетичними матеріалами. Коефіцієнт відбиття від стін дорівнює 0,7, колір стін світло-зелений; стеля виконана з дифузно-відбивного матеріалу та має коефіцієнт відбиття 0,7, що відповідає чинним вимогам. Покриття підлоги матове, коефіцієнт відбиття – 0,4, темного кольору, неслизьке, з антисептичними властивостями, що відповідає нормам [24].

Робочі місця відділу оснащені 6 комп'ютерами та мультифункціональним приладом. Прилади у задовільному стані, без видимих уражень електрокабелів та дротів.

Проведений аналіз гігієнічних вимог по організації та обладнанню робочих місць економічного відділу не виявив значних відхилень від встановлених нормативних вимог. Конструкція робочого місця забезпечує підтримання оптимальної робочої пози. Робочі місця розміщені відносно світових прозорів згідно норм, з переважним паданням світла з лівого боку на робочу поверхню столу. Відстань від тильної поверхні одного ПК до екрану іншого становить 2,5 м, що відповідає нормі.

На робочих місцях відділу мають забезпечуватись оптимальні значення параметрів мікроклімату: температури, відносної вологості й рухливості повітря згідно ДСН 3.3.6.042-99 [25].

За нормативом роботи у відділі відносяться до 1а категорії робіт, що виконуються сидячи і не потребують фізичних навантажень, при яких витрати енергії складають 105-140 Вт. Аналіз параметрів мікроклімату економічного відділу наведено у таблиці 3.1.

Параметри мікроклімату економічного відділу майже відповідають нормам, окрім температури повітря.

Система вентиляції приміщення належить до загальнообмінної приливно-втяжної, що відповідає вимогам [26], вона задовольняє потреби відділу. Приміщення оснащене кондиціонером без функції іонізації повітря.

Таблиця 3.1 – Допустимі та фактичні умови праці відділу ТОВ «Кернел-Трейд»

Параметри	Фактичне значення	Допустиме значення	Відповідність фактичних значень нормативним
Температура повітря, °С: - теплий період; - холодний період	 28 20	 21-25 22-28	 Не відповідає Не відповідає
Відносна вологість, %	60	55-75	Відповідає
Швидкість руху повітря, м/с	0,1	0,1	Відповідає

Оскільки у приміщенні є мультифункціональний пристрій, потрібно вимірювати та підтримувати оптимальний рівень іонізації приміщення [26]. Таку функцію може виконувати кондиціонер, якщо це не можливо – потрібно забезпечити відділ іонізатором повітря. У економічному відділі зміст позитивно та негативно заряджених іонів складає: 1500 позитивно заряджених іонів на 1 см повітря та 1000 негативно заряджених іонів на 1 см повітря – у межах норми.

Система опалення належить до центрального водяного опалення, що відповідає санітарно-гігієнічним вимогам стосовно цього приміщення.

До освітленості приміщення, де знаходяться комп'ютери та інша оргтехніка, висувається ряд вимог. Такі приміщення повинні мати природне та штучне освітлення.

Величина освітлення залежить від розряду та характеристики зорової роботи і розміру об'єктів розпізнання. Робота у економічному відділі відноситься до IV розряду зорових робіт – роботи середньої точності із розміром об'єктів розпізнання 0,5 – 1,0 мм.

Природне освітлення має здійснюватися через світлові прорізи, орієнтовані переважно на північ або північний схід і забезпечувати коефіцієнт 1,5% відповідно до ДБН В.2.5-28-2006 [27]. Вікна приміщення звернені на північ.

Штучне освітлення в приміщенні здійснюється системою загального рівномірного освітлення, з використанням додатково встановлених світильників місцевого освітлення. Значення освітленості на поверхні робочого столу складає 350 лк.

Згідно до ДБН В.2.5-28-2006 для штучного освітлення використовуються люмінесцентні лампи типу ЛБ. Система загального освітлення відділу становить лінію світильників з лівого боку від робочих місць, паралельно лінії зору працюючих. Світильники відносяться до серії ЛПО 36, з двома лампами у світильниках, що відповідає нормативним вимогам. Всього у приміщенні 4 світильника [27].

Окрім загального освітлення, робочі місця обладнанні чотирма місцевими освітлювальними приладами, які відносяться до ламп розжарювання, потужністю у 200-220 Вт, що також відповідає вимогам ДБН В.2.5-28-2006 [27].

Рівень звуку та еквівалентні рівні звуку на робочих місцях, відповідно до норм ДСН 3.3.6.037-99 [28] становлять 50 – 65 дБА. Для устаткування, що становить джерело шуму (мультифункціональний пристрій, телефон) – 75 дБА. Рівень шуму у економічному відділі становить 60 дБА, що відповідає нормам.

Значення напруженості електростатичного поля у зоні екрану дисплея, на поверхнях клавіатури, друкувального пристрою не перевищує встановлених граничних допустимих значень НПАОП 0.00-7.15-18 [29].

Напруженість електричного поля на робочому місці економіста не перевищує 20 кВ/м, що відповідає НПАОП 0.00-7.15-18 [29].

Конструкція робочих столів відповідає сучасним вимогам ергономіки і забезпечує оптимальне розміщення на робочій поверхні використовуваного обладнання (дисплея, клавіатури) і документів. Висота робочого столу становить 700 мм, а ширина та глибина забезпечує можливість виконання операцій у зоні досяжності моторного поля і знаходиться у відповідних межах: ширина – 1000

мм, глибина – 950 мм. Робочі столи мають відповідний простір для ніг, що відповідає встановленим вимогам.

Робочі стільці сучасні, оснащені підйомно-поворотним пристроєм, з можливості регулювання висоти, кута нахилу сидіння та спинки. Такі стільця підходять для роботи бухгалтерів.

Екран монітору комп'ютера знаходиться на оптимальній відстані 600 мм від очей користувача, розміщений у вертикальній площині під кутом $+30^\circ$ до нормальної лінії погляду працівника і забезпечує зручність зорового спостереження. Робоче місце не оснащено пюпітром для документів.

У ході аналізу робочих місць економічного відділу на відповідність нормативним вимогам були виявлені наступні недоліки: відсутній прилад для вимірювання та іонізації повітря, підвищена температура повітря у теплий період року та знижена – у холодний.

3.2 Техніка безпеки та пожежна профілактика

Для забезпечення якісної роботи робітників, та попередження від нещасних випадків, травм потрібно проводити інструктажі з техніки безпеки. Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці.

Інструктажі проводяться спеціалістами служби охорони праці, або іншими фахівцями відповідно до наказу (розпорядження) по підприємству.

Вступний інструктаж з безпеки праці проводять з усіма, хто приймається на роботу незалежно від їхньої освіти, стажу роботи за даною професією чи посадою, з тимчасовими рамками. Його проводять в кабінеті охорони праці або спеціально обладнаному приміщенні з використанням технічних засобів навчання та наочних посібників (плакатів, макетів, діафільмів, відеофільмів тощо). Про проведення вступного інструктажу робиться запис у журналі реєстрації вступного інструктажу з обов'язковим підписом інструктували.

Первинний інструктаж проводиться до початку роботи безпосередньо на

робочому місці з працівником: новоприйнятим (постійно чи тимчасово) на підприємство. Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за діючими на підприємстві інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

Повторний інструктаж на робочому місці індивідуально з окремим працівником або групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться в терміни, визначені нормативно-правовими актами з охорони праці, які діють у галузі, або роботодавцем (фізичною особою, яка використовує найману працю) з урахуванням конкретних умов праці, але не рідше: на роботах з підвищеною небезпекою – 1 раз на 3 місяці; для решти робіт – 1 раз на 6 місяців.

Відповідно до класифікації приміщень (ПУЕ) економічний відділ належить до сухих приміщень, відносна вологість якого складає 55 % та відноситься до категорії приміщень без підвищеної небезпеки знаходження під електричним струмом. Проводка виконана в електроізоляційній оболонці та прихована під підлогою, що відповідає вимогам. За доступністю електрообладнання економічний відділ відноситься до конторських та побутових приміщень [30].

Для безпечної роботи працівників передбачене нульове заземлення, при цьому контур захисного заземлення з'єднаний із заземленням усього корпусу. Заземлення має велике значення для захисту електроприладів від небезпечних напруг, що виникають при дії грозових розрядів, небезпечному впливі ліній електропередачі.

Адміністративна будівля, в якій розміщено економічний відділ ТОВ «Кернел-Трейд», відповідно до ДБН В.1.1-7-2016 [31] за категорією вибухопожежної та пожежної безпеки приміщень відноситься до категорії приміщень Д – це приміщення, в яких знаходяться негорючі речовини та матеріали у холодному стані, предмети меблі на робочих місцях та електрообладнання з кабельною електропроводкою до них.

За класифікацією пожежонебезпечних зон ПУЕ відділ належить до зони П

-2а [30].

Відповідно до ДБН В.1.1-7-2016 [31] приміщення відноситься до II ступеню вогнестійкості за конструктивними характеристиками.

Для будівлі, в якій розміщено економічний відділ, допускається 1 евакуаційний вихід, тому що будівля відноситься до категорії Д за ступенем вибухонебезпеки. Відстань від найбільш віддаленого робочого місця до найближчого евакуаційного виходу із приміщення назовні або на сходинок не обмежується, відстань по коридору до виходу назовні або до найближчих сходінок - до 60 м.

Для гасіння можливих пожеж у відділі передбачені первинні засоби пожежогасіння згідно до НАПБ Б.01.008-2018 [32].

Пожежі у приміщенні можуть виникати через горіння, що супроводжуються створенням попелу, який тліє, тобто з деревини, текстилю, паперу, або пожежі, пов'язані з горінням електроустаткування.

Системи автоматичного гасіння пожежі та сигналізації діючими нормами не передбачені.

3.3 Захист навколишнього середовища

Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – невід'ємна умова економічного та соціального розвитку країни.

Завданням законодавства про охорону навколишнього природного середовища є:

- регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів;
- забезпечення екологічної безпеки;
- запобігання і ліквідація негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;
- збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи,

ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів, пов'язаних з історико-культурною спадщиною.

Використання природних ресурсів підприємствами, установами та організаціями здійснюється з дотриманням обов'язкових екологічних вимог:

- 1) раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;
- 2) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;
- 3) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;
- 4) застосування біологічних, хімічних та інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища і безпеку здоров'я населення;
- 5) збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні.

Держава використовує різні економічні заходи для забезпечення охорони навколишнього природного середовища, визначає джерела фінансування таких заходів, встановлює ліміти використання природних ресурсів, скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище та на утворення і розміщення відходів. Крім того держава заохочує установи та організації, наданням податкових, кредитних та інших пільг при впровадженні ними мало-відходних, енерго і ресурсозберігаючих технологій та нетрадиційних видів енергії, виробництва і впровадженні очисного обладнання і устаткування для утилізації та знешкодження відходів, а також приладів контролю за станом навколишнього природного середовища та джерелами викидів і скидів забруднюючих речовин, здійсненні інших ефективних заходів щодо охорони навколишнього природного середовища тощо [33].

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

У процесі виконання роботи було досліджено теоретичні та практичні аспекти аналізу техніко-економічних показників промислового підприємства на прикладі ТОВ «Кернел-Трейд». Проведене дослідження дозволило визначити сутність техніко-економічних показників, їх роль у системі управління підприємством, а також обґрунтувати напрями підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності в сучасних умовах функціонування агропромислового сектору.

Проведено аналіз господарської діяльності ТОВ «Кернел-Трейд». Досліджено організаційну структуру підприємства, особливості його діяльності та місце компанії на аграрному ринку України. Встановлено, що ТОВ «Кернел-Трейд» є одним із провідних підприємств агропромислового сектору України та входить до складу міжнародного агрохолдингу Kernel Holding S.A. Компанія здійснює діяльність у сфері виробництва, переробки, логістики та експорту зернових і олійних культур, що забезпечує їй високий рівень інтеграції виробничих і торговельних процесів.

Проведений аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства показав, що у 2024 році ТОВ «Кернел-Трейд» продемонструвало позитивну динаміку основних фінансових показників. Загальний дохід компанії зріс до 90,9 млрд грн, а чистий прибуток склав 5,4 млрд грн. Позитивна динаміка доходів і прибутку свідчить про ефективне управління виробничими та фінансовими ресурсами підприємства. Було встановлено, що зростання фінансових результатів стало можливим завдяки відновленню експортної діяльності через чорноморські порти, розширенню логістичних можливостей та активізації внутрішнього ринку зернових і олійних культур.

Аналіз фінансової стійкості підприємства показав, що ТОВ «Кернел-Трейд» має достатній рівень ліквідності та платоспроможності. Значення коефіцієнта поточної ліквідності свідчить про здатність підприємства своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання, а скорочення чистого боргу та

покращення показників EBITDA підтверджують позитивну динаміку фінансового стану компанії. Водночас було встановлено, що підприємство значною мірою залежить від зовнішніх ринків, логістичної інфраструктури та коливань світових цін на аграрну продукцію.

У роботі проведено оцінку ефективності використання ресурсів підприємства. Встановлено, що компанія активно модернізує виробничі потужності, впроваджує сучасні технології та вдосконалює логістичну систему. Позитивна динаміка показників продуктивності праці, фондівіддачі та оборотності активів свідчить про підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства. Разом із тим було визначено резерви покращення діяльності, серед яких – автоматизація виробничих процесів, оптимізація логістики, зниження енерговитрат, удосконалення системи управління запасами та розвиток цифрових технологій управління.

З метою підвищення ефективності збутової діяльності підприємства пропонується переробка сайту та створення на його основі Інтернет-магазину. Створення Інтернет-магазину в умовах ТОВ «Кернел-Трейд» призведе до скорочення збутових, транспортних, складових витрат та витрат інформаційної підтримки бізнес-процесів на 4,5%. З іншого боку, виростуть витрати на амортизацію нематеріальних активів та рекламну підтримку Інтернет-магазину.

При зміні обсягів реалізації продукції на 5% постійні витрати залишаться на рівні звітного року, а змінні виростуть пропорційно зросту продажу товарів (частка змінних витрат – 82%). Зростання операційних витрат у порівнянні із звітним роком становить 4 546 320,8 тис. грн, при цьому ріст операційних витрат – 2,8%. Позитивним є більш високий темп зростання реалізації продукції ніж операційних витрат.

Створення Інтернет-магазину дозволить збільшити прибуток ТОВ «Кернел-Трейд» на 2 375 505,1 тис. грн або на 19,5%. Витрати на 1 грн реалізованої продукції зменшаться на 2,1%. Отримане значення значно менше за одиницю, що свідчить про ефективність управління витратами на підприємстві.

Показник рентабельності продукції ТОВ «Кернел-Трейд» значно виріс.

Значення показника (15,2%) є достатньо великим для підприємства. Рентабельність продажу за проектом також значно покращилась – з 15,47% до 18,0%, що характеризує зростання ефективності збутової діяльності ТОВ «Кернел-Трейд».

Отже, можна зробити висновок про те, що створення Інтернет-магазину дозволить збільшити прибуток від продажу товарів на 19,5%, а показники рентабельності значно покращать свої значення.

Витрати на створення Інтернет-магазину становлять 450 тис. грн, а на поповнення обігових коштів – 947 600,2 тис. грн. Для фінансування проекту буде використаний власний капітал у вигляді нерозподіленого прибутку звітного року, який становить 37 472 630,2 тис. грн.

Чиста сучасна вартість складає 6 225 683,1 тис. грн, внутрішня норма прибутковості – 456,3%, дисконтований період окупності – 0,27 років, індекс прибутковості – 7,6.

Виконані розрахунки дозволяють зробити висновок про те, що слід визнати даний проєкт щодо створення Інтернет-магазину за ефективний і рекомендувати його до упровадження в умовах ТОВ «Кернел-Трейд».

Отже, результати проведеного дослідження підтверджують, що ТОВ «Кернел-Трейд» є фінансово стійким та конкурентоспроможним підприємством агропромислового сектору України. Запропоновані організаційно-технічні заходи є економічно обґрунтованими та доцільними для впровадження, оскільки сприятимуть підвищенню ефективності використання ресурсів, зміцненню фінансової стійкості підприємства та забезпеченню його стабільного розвитку у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Kernel Holding S.A. Annual Report for the Year Ended 30 June 2025. URL: https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2025/10/FY2025_Kernel_Annual_Report.pdf.
2. Kernel exports 5.4 million tonnes of grain // World Grain. 2025. 08 May. URL: <https://www.world-grain.com/articles/21705-kernel-exports-54-million-tonnes-of-grain>.
3. ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД». URL: <https://opendatabot.ua/c/31454383>.
4. Корпоративний кодекс Kernel. URL: https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2020/01/Corporate_Code_new_ua.pdf.
5. Kernel Holding S.A. Annual Report for the Year Ended 30 June 2024. URL: https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2024/10/FY2024_Kernel_Annual_Report_.pdf.
6. Рада директорів і корпоративне управління Kernel. URL: <https://www.kernel.ua/ua/about/board-of-directors/>.
7. Офіційний сайт компанії Kernel. URL: <https://www.kernel.ua/ua/>.
8. Адаменко А. Економічний потенціал підприємств в умовах нестабільності: проблеми та перспективи розвитку в Україні // Розвиток підприємництва як фактор зростання національної економіки. 2024. № 23. С. 23–24.
9. Актуальні проблеми фінансів та економіки: навчальний посібник. Київ: Аграр Медіа Груп, 2023. 286 с.
10. Антонюк О. Управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств в умовах нестабільності економіки // Сталий розвиток економіки. 2024. № 2(49). С. 90–93.
11. Бланк І. О., Ситник Г. В., Андрієць В. С. Управління фінансами підприємств: підручник. 2-ге вид. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 791 с.
12. Борецька Т. Вплив нестабільного економічного середовища на фінансову стійкість підприємств: аналіз та виклики // Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. 2023. Т. 322. № 5. С. 95–99.

13. Герасименко А. Конкурентна політика: виклики війни та повоєнного відновлення. Національний університет «Львівська політехніка». 2023. С. 39–41.
14. E-Commerce Directive / European Union: офіційний веб-сайт ЄС. European Commission. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/ecommerce-directive>
15. Мартовой А.В. Сутність та основні характеристики електронного бізнесу, електронної комерції, електронного та Інтернет-маркетингу. URL: http://www.nbuuv.gov.ua/Articles/Kultnar/knp56_1/knp56_146-152.pdf
16. Глобальна електронна комерція: ключові цифри та тренди e-commerce 2024. URL: <https://rau.ua/novyni/trendi-e-com-2024/>
17. eCommerce-Ukraine. URL: <https://www.statista.com/outlook/dmo/ecommerce/ukraine>
18. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
19. Економічний аналіз: навчальний посібник / за ред. проф. М.Г. Чумаченка. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: КНЕУ, 2003. 556 с.
20. Семенова Т.В. Економіка організації і планування виробництва. Частина I: Навч. Посібник. /Дніпро: НМетАУ, 2017. 53 с.
21. Боярко І.М., Гриценко Л.Л. Інвестиційний аналіз: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2011. 400 с.
22. Луців Б.Л., Кравчук І.С., Сас Б.Б. Інвестування: Підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2014. 544 с.
23. Закон України "Про охорону праці". Верховна Рада України; Закон від 14.10.1992 № 2694-XII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_1999_06_30/T269400.html.
24. ДСанПіН 3.3.2.007-98. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин. Постанова МОЗ України № 7 від 10.12.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007282-98#Text>.

25. ДСН 3.3.6.042-99. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень: Постанова МОЗ України № 42 від 01.12.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va042282-99#Text>
26. Державні санітарні норми та правила «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 8 квітня 2014 р. № 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14#Text>
27. ДБН В.25-28-2006. Природне і штучне освітлення. Київ: Мінбуд. України, 2006. 48 с.
28. ДСН 3.3.6.037-99. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку : Постанова МОЗ України № 37 від 01.12.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va037282-99#Text>
29. НПАОП 0.00-7.15-18. Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-18#Text>
30. Правила улаштування електроустановок. Київ: Міненерговугілля України, 2017. 617 с. URL: <https://unidim.com.ua/sites/default/files/pue-1.pdf>
31. ДБН В.1.1.7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги. URL: <https://eurobud.ua/wp-content/uploads/2022/08/dbn-v.1.1-7-2016-pozhezhna-bezpeka-obyektiv-budivnycztva.pdf>
32. НАПБ Б.01.008-2018. «Правила експлуатації та типові норми належності вогнегасників». Наказ МВС України від 15.01.2018 р. №25 «Про затвердження Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0225-18>
33. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 р. № 2059-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#n5>.